

Biblioteka ONA

2012.

Izvornik je objavio Ured za službena izdanja Europske unije u Luxemburgu. Tiskana verzija ove publikacije dostupna je na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku. Odgovornost za prijevod izvornog engleskog izdanja na hrvatski jezik u potpunosti preuzima Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske.

Izdavač:

Vlada RH, Ured za ravnopravnost spolova
Mesnička 23, 10000 Zagreb

Glavna urednica:

mr.sc. Helena Štimac Radin

Prijevod i lektura:

Davies d.o.o.

Grafičko oblikovanje i prijelom:

Barbara Blasin

Tisak:

Intergrafika TTŽ d.o.o.

Naklada:

1.000 primjeraka

© 2012. Vlada RH, Ured za ravnopravnost spolova
Drugo nepromijenjeno izdanje

CIP zapis dostupan je u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 815663
ISBN 978-953-7574-11-6

Izvornik:

European Commission *Strategy for equality between women and men 2010 – 2015*
(ISBN 978-92-79-16981-6, doi: 10.2767/71254) i
radni dokument SEC(2010)1079/2 stručnih službi
Europske komisije *Actions to implement the Strategy for equality between women and men 2010 – 2015*

I.
**STRATEGIJA ZA RAVNOPRAVNOST
IZMEĐU ŽENA I MUŠKARACA
2010. - 2015.**

II.
**PLAN PROVEDBE
AKTIVNOSTI**

EUROPSKA KOMISIJA

STRATEGIJA ZA RAVNOPRAVNOST IZMEĐU ŽENA I MUŠKARACA 2010-2015.

Predgovor hrvatskom izdanju

Ured za ravnopravnost spolova tiskao je hrvatski prijevod *Strategije za ravnopravnost između muškaraca i žena 2010. – 2015. Europske komisije* s ciljem nastavka provođenja trajnih aktivnosti vezanih uz upoznavanje javnosti s politikama i zakonodavstvom ravnopravnosti spolova Europske unije.

Mišljenja smo da je dostupnost hrvatskog izdanja važan doprinos unaprijeđenju komunikacijske strategije u okviru procesa pridruživanja Europskoj uniji posebice iz razloga što se, nakon završetka pregovora za pristupanje, nalazimo pred potpisivanjem ugovora o pristupanju i raspisivanja referenduma za pristupanje. Želja nam je upoznati naše čitateljice i čitatelje s politikama, ciljevima i ključnim akcijama koje Europska komisija poduzima u području uspostavljanja stvarne ravnopravnosti spolova kako na razini svojih institucija, tako i u politikama zemalja članica.

Ravnopravnost spolova jedna je od temeljnih vrednota hrvatskog Ustava i osnova za njegovo tumačenje, kao što je i temeljno načelo pravne stečevine Europske unije. S obzirom da očekujemo uskoro postati punopravnom članicom Unije, a uz provedbu već usklađenog zakonodavstva u području jednakih mogućnosti, očekuje nas sudjelovanje u provedbi velikog broja mjera sadržanih i u ovoj Strategiji.

Dodatna potpora *Strategiji Europske komisije* sadržana je u *Nacionalnoj politici za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015.* koju je u srpnju ove godine donio Hrvatski sabor kao najvažniji akt, uz Zakon o ravnopravnosti spolova, za suzbijanje rodne diskriminacije i provedbu politike jednakih mogućnosti za oba spola. Ona uključuje kao svoj sastavni dio strateška opredjeljenja i ciljeve *Strategije za ravnopravnost između muškaraca i žena EK*. Namjera nam je skrenuti

pažnju javnosti na tematsku podudarnost oba strateška dokumenta s obzirom na istaknutost kritičnih i prioritetnih područja djelovanja vezanih uz poboljšanje položaja žena na tržištu rada, uspostavljanja ravnopravnosti u političkom i javnom odlučivanju, ukidanja svih oblika rodno zasnovanog nasilja nad ženama, suzbijanja stereotipa i diskriminacijskih rodnih uloga, uz naglasak na važnosti provedbe zakonodavstva i aktivnog djelovanja u međunarodnom okružju.

I u ovom strateškom dokumentu, kao i u prethodnim *Putokazima za ravnopravnost između žena i muškaraca 2006. – 2010.*, Europska komisija naglašava da zemlje kandidatkinje moraju u potpunosti prihvatiti temeljno načelo ravnopravnosti između muškaraca i žena i da praćenje usvajanja i primjene zakonodavstva EU u ovom području ostaje jedan od prioriteta u procesu proširenja.

Istovremenim objavljivanjem hrvatskog izdanja *Strategije EK i nove Nacionalne politike za ravnopravnost spolova* želimo ukazati i na značaj budućeg aktivnog dijaloga u ovome području koji ćemo voditi ne samo s institucijama Europske unije, već i s pojedinim drugim zemljama članicama. S obzirom na činjenicu da je uspostavljanje stvarne ravnopravnosti spolova i uklanjanje još uvijek mnogobrojnih rodnih jazova zajednički problem i zajednički europski izazov, uvjereni smo da će Republika Hrvatska nastaviti s aktivnom ulogom promicanja i provedbe načela ravnopravnosti spolova u nacionalnim i međunarodnim okvirima, te uz preuzimanje pojedinih novih standarda, i sama poslužiti kao primjer dobre prakse u kontekstu budućeg članstva u Europskoj uniji.

mr.sc. Helena Štimac Radin

Predstojnica Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH

Predgovor

Ravnopravnost između žena i muškaraca predstavlja jedno od temeljnih načela Europske unije. To nas vraća natrag u 1957. godinu kada je načelo jednake plaće za jednak rad postalo dijelom Rimskoga ugovora.

Do danas je postignut velik napredak što se tiče uključivanja većega broja žena u radnu snagu. Trenutno se prosjek EU-a približio omjeru od 60%, dok je 1998. godine iznosio samo 52 %. Težnja je Europske komisije do 2020. godine postići omjer od 75% kako za muškarce tako i za žene.

Kako bi se postigao taj cilj te kako bi se europska gospodarska mašinerija ponovno pokrenula, jasno je da je u radnu snagu potrebno uključiti više žena. Europa bi trebala bolje iskoristiti ženske talente – žene dobro rješavaju probleme te vrlo vješto mogu raditi više poslova odjednom.

Europska komisija je 5. ožujka 2010. godine donijela Žensku povelju i obvezala se ojačati ravnopravnost spolova u svim svojim politikama. Radi provedbe Ženske povelje u praksu, donijeli smo akcijski plan za promicanje ravnopravnosti između muškaraca i žena – Strategiju za ravnopravnost spolova.

Aktivnosti iz Strategije pomoći će nam u rješavanju preostalih rodni jazova.

Rodni jaz vezan za stopu zapošljavanja u 2009. godini iznosio je 12 posto. Radit ćemo na povećanju sudjelovanja žena na tržištu rada tako što ćemo olakšati usklađivanje posla i osobnog života, promicati žensko poduzetništvo i surađivati s državama članicama EU-a kako bi se povećala dostupnost visokokvalitetnoj i pristupačnoj skrbi za djecu.

Platni jaz (prosječna razlika između bruto zarade za sat ženskog i muškog rada u gospodarstvu kao cjelini) u EU ostaje na razini 18%. Zajedno s Europskim socijalnim partnerima trebamo raditi na povećanju transparentnosti platnih shema. Osvještivanje javnosti je također od temeljne važnosti. Zato će od 2011. godine Europska komisija uvesti Europski dan jednakih plaća, pa će tako svake godine biti moguće “vizualno” prikazati koliko sati dulje žene moraju raditi kako bi zaradile jednaku plaću kao muškarci.

Jednako tako, moramo osigurati da se ženske karijere ne blokiraju efektom “staklenog stropa”. U današnje vrijeme samo je jedna od desetoro članova upravnih odbora velikih tvrtki žena. Europska komisija će surađivati s privatnim sektorom u svrhu povećanja broja žena na položajima gospodarskog odlučivanja – putem njihovih samo-regulirajućih akata ili inicijativom EU-a.

Ravnopravnost spolova više je od slogana; to je naša društvena i gospodarska odgovornost. Sigurna sam da ćemo zajedničkim naporima ostvariti ciljeve koje smo si postavile.

Viviane Reding

Potpredsjednica Europske komisije i povjerenica
za pravosuđe, temeljna prava i građanstvo

Sadržaj

11	Uvod
15	I. STRATEGIJA ZA RAVNOPRAVNOST IZMEĐU ŽENA I MUŠKARACA
17	1. Jednaka financijska neovisnost
21	2. Jednaka plaća za isti posao i posao jednake vrijednosti
25	3. Ravnopravnost u odlučivanju
29	4. Dostojanstvo, integritet i ukidanje rodnog nasilja
33	5. Ravnopravnost spolova u vanjskom djelovanju
39	6. Horizontalna pitanja
47	7. Prilozi
	Prilog A / Pojmovnik
	Prilog B / EU forumi i institucije
53	II. PLAN PROVEDBE AKTIVNOSTI
55	1. Jednaka financijska neovisnost
63	2. Jednaka plaća za isti posao i posao jednake vrijednosti
69	3. Ravnopravnost u odlučivanju
73	4. Dostojanstvo, integritet i ukidanje rodnog nasilja
77	5. Ravnopravnost spolova u vanjskom djelovanju
83	6. Horizontalna pitanja
93	7. Popis kratica

STRATEGIJA ZA RAVNOPRAVNOST IZMEĐU ŽENA I MUŠKARACA 2010-2015.

Uvod

Postignuća Europske unije u odnosu na njegovanje ravnopravnosti između žena i muškaraca pomogla je promijeniti nabolje živote mnogih europskih građana i izgraditi temelje na kojima sada moramo izgraditi društvo u kojemu vlada istinska ravnopravnost spolova.

Godine 1975., načelo jednake plaće za isti rad uspješno je korišteno u obrani Gabrielle Defrenne, stjuardese koja je radila za belgijsku nacionalnu zrakoplovnu tvrtku. Prava izvedena iz predmeta Defrenne sada tvore čvrstu ostavštinu za žene u Europskoj uniji. Taj je slučaj 1975. godine rezultirao donošenjem prvih europskih direktiva koje se bave ravnopravnošću spolova.

Neka ohrabrujuća novija kretanja uključuju povećanje broja žena na tržištu rada i napredak u osiguravanju njihova boljeg obrazovanja i osposobljavanja. Međutim rodni jaz još uvijek je prisutan u mnogim područjima, a na tržištu rada žene još uvijek prevladavaju u slabije plaćenim sektorima, dok su na položajima na kojima se donose odluke slabije zastupljene. Roditeljstvo održava nisku stopu zaposlenosti žena, a žene se i dalje više od muškaraca bave neplaćenim radom u kući.

Neravnopravnost između žena i muškaraca predstavlja kršenje temeljnih prava, ali i težak teret za gospodarstvo jer rezultira nedovoljnim iskorištavanjem talenata. S druge strane, povećanjem ravnopravnosti spolova mogu se polučiti neke gospodarske i poslovne koristi¹. Radi ostvarivanja ciljeva Europe 2020.², tj. pametnog, održivog i uključivog rasta, potrebno je bolje i učinkovitije iskoristiti sposobnosti žena i izvor njihovih talenata.

---

1 Zaključci Vijeća o ravnopravnosti spolova: jačanje rasta i zapošljavanja, 2980. sastanak vijeća EPSCO-a, 30.11.2009. godine.

2 Priopćenje Europske komisije, COM(2010) 2020.

Rodne uloge i dalje utječu na važne odluke pojedinca vezane uz obrazovanje, karijeru, posao, obitelj i broj djece. Ove, pak, odluke utječu na gospodarstvo i na društvo u cjelini. Svima je, dakle, u interesu ponuditi istinske mogućnosti izbora jednako ženama kao i muškarcima u različitim fazama njihova života.

Ravnopravnost je jedna od pet vrijednosti na kojima se temelji Unija. Unija se obvezala da će težiti prema ravnopravnosti između žena i muškaraca u svim svojim aktivnostima³. Povelja o temeljnim pravima⁴ predviđa takvu ravnopravnost i zabranjuje diskriminaciju na temelju spola.

U ožujku 2010, u svrhu obilježavanja 15. godišnjice Deklaracije i Platforme za djelovanje donesenih u Pekingu na Konvenciji Ujedinjenih naroda o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena, Komisija je donijela Žensku povelju⁵, u kojoj je potvrdila svoje opredjeljenje prema ravnopravnosti spolova i jačanju rodne perspektive u svim svojim politikama.

Kao nadogradnja Putokazima ka ravnopravnosti žena i muškaraca 2006.-2010, kao i Europskom paktu za ravnopravnost spolova⁶, ova strategija utvrđuje aktivnosti u odnosu na pet prioriternih područja definiranih u Ženskoj povelji te prema jednom području koje se bavi zajedničkim pitanjima. Za svako prioritarno područje, opisane su ključne radnje za poticanje promjena i postizanje napretka, a prijedlozi s više pojedinosti mogu se naći u popratnom radnom dokumentu stručnih službi. Predložene radnje slijede dvojni pristup uvođenja rodno osviještene politike (što znači uključivanja rodne dimenzije u sva područja politika) i provođenja konkretnih mjera. Strategija predstavlja radni program za ravnopravnost spolova Europske komisije, čiji je dodatni cilj potaknuti napredak na nacionalnoj razini i izgraditi temelje za suradnju s drugim europskim institucijama i dionicima.

---

3 Članak 2. i 3. Ugovora o Europskoj Uniji, članak 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

4 Službeni list Europske unije, OJ C 303, 14.12.2007, str. 1, članak 23.

5 Priopćenje Europske komisije, COM(2010) 78.

6 Zaključak Europskog vijeća od ožujka 2006., 7775/1/06.

Istraživanje Eurobarometra: Ravnopravnost spolova 2009. godine u EU*

Tijekom rujna i listopada 2009. godine, provedeno je istraživanje percepcije i iskustava Europljana u odnosu na ravnopravnost spolova. Rezultati istraživanja objavljeni su u ožujku 2010. godine.

62 % ispitanika vjeruje da je neravnopravnost spolova raširena pojava. Međutim, njihov doživljaj raširenosti nejednakosti spolova povećava se sa starosnom dobi: mlađe generacije (15-24) obično smatraju nejednakost spolova manje raširenom od starijih dobnih skupina (55+).

Iz popisa raznih mogućnosti, Europljani su odabrali nasilje nad ženama i platni jaz kao glavne prioritete u odnosu na koje je potrebno djelovati: 62% za nasilje nad ženama i 50% za platni jaz, a velika većina Europljana smatra da je ova pitanja potrebno žurno rješavati (92% nasilje nad ženama i 82% platni jaz).

Većina ispitanih smatra da odluke vezane za ravnopravnost spolova treba donositi zajednički u sklopu Europske unije, 64% ih smatra da je u posljednjem desetljeću postignut napredak, dok ih je više od pola upoznato s aktivnostima koje EU poduzima radi suzbijanja neravnopravnosti spolova.

---

* Ravnopravnost spolova u EU 2009. godine, Posebno istraživanje Eurobarometra br. 326

I.
**STRATEGIJA ZA RAVNOPRAVNOST
IZMEĐU ŽENA I MUŠKARACA
2010. - 2015.**

STRATEGIJA ZA RAVNOPRAVNOST IZMEĐU ŽENA I MUŠKARACA 2010-2015.

1. Jednaka financijska neovisnost

Financijska neovisnost je preduvjet koji omogućuje kako ženama tako i muškarcima kontrolu nad vlastitim životom te pruža mogućnost izbora. Zarađivanje za vlastiti život je najbolji način postizanja financijske neovisnosti, a u posljednjem je desetljeću postignut napredak u vezi sa sudjelovanjem žena na tržištu rada, tako što je stopa zaposlenosti žena narasla na 62,5%⁷. Između 2000. i 2009. godine žene su u Europskoj uniji činile 9,8 milijuna od 12,5 milijuna dodatnih radnih mjesta. Takvo povećano sudjelovanje žena doprinijelo je gospodarskom rastu Europske unije.

Veće sudjelovanje žena na tržištu rada pomaže pri ublažavanju učinka smanjivanja populacije radno sposobnog stanovništva te tako smanjuje opterećenje na javnim financijama i sustavu socijalne skrbi, šireći bazu ljudskog kapitala i povećavajući konkurentnost. Mjere koje olakšavaju usklađivanje profesionalnog i privatnog života mogu pozitivno utjecati na plodnost. Kako bi se ostvario cilj stope zaposlenosti od 75% za žene i muškarce koji je postavljen u Strategiji Europa 2020., posebnu pozornost treba posvetiti sudjelovanju starijih žena, samohranih majki, žena s invaliditetom, migrantica i pripadnica nacionalnih manjina na tržištu rada. Stope zaposlenosti su u ovim skupinama još uvijek relativno niske, a još postojeći rodni jaz treba smanjiti i kvantitativno i kvalitativno.⁸

Učinak roditeljstva na sudjelovanje na tržištu rada u Europskoj uniji se još uvijek značajno razlikuje za žene i za muškarce, jer žene i dalje nose na svojim ramenima nerazmjerno velik dio odgovornosti kada se radi o brizi za obitelj. Mnoge žene još uvijek smatraju da moraju birati između djece i karijere. Novija demografska

---

7 Od 57.3% na 62.5% između 2000. i 2009. godine (u dobi između 20-64 godine).

8 Vidi posebno, Smjernicu za zapošljavanje br. 7, Dokument Vijeća 10907/10, od 9.6.2010. godine.

kretanja znače da i žene i muškarci sve više, osim o djeci, moraju skrbiti i o drugim uzdržanim članovima obitelji tijekom neodređenih vremenskih razdoblja. U državama članicama koje su uvele mjere za usklađivanje karijere i obitelji postoje visoke stope zaposlenosti žena i muškaraca te relativno održive stope rađanja. Europska unija je nedavno napredovala u smislu poboljšanja sveukupnog okvira za postizanje bolje ravnoteže između profesionalnog i osobnog života⁹. Komisija će težiti daljnjem napretku na tom području, a posebnu će pozornost posvetiti pristupu visoko-kvalitetnoj i povoljnoj skrbi.

Udio od 33%¹⁰ (30% u novim poduzećima) žena poduzetnica je, na neki način, manji od optimalnog, a većina žena još ne vidi poduzetništvo kao dobru priliku za izgradnju karijere. Provedba revidirane direktive¹¹ o samozaposlenim ženama trebala bi ukloniti veliku prepreku ženskom poduzetništvu¹². Mlade bi žene trebale imati koristi i od sve većeg naglaska koji se stavlja na poduzetništvo kao na jednu od temeljnih vještina koje se uče u školi, prema inicijativi Mladost u pokretu (Youth on the Move)¹³.

Stopa zaposlenosti migrantica još uvijek je niska¹⁴, posebno tijekom prve tri godine boravka u zemlji domaćinu. Iz tog razloga, postoji snažna potreba za ranim pružanjem podrške migranticama te praćenjem učinaka takve pomoći. Uz to, nužno je osvijestiti ih o njihovim pravima i olakšati njihovo uključivanje i pristup obrazovanju i zdravstvenoj zaštiti.

---

9 Priopćenje Europske komisije, COM(2008) 635, Direktiva 2010/18/EU kojom se provodi revidirani Okvirni sporazum o roditeljskom dopustu (OJ L 68, 18.3.2010, str. 13); Direktiva 2010/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća EU od 7. srpnja 2010 o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji se bave djelatnošću u okviru samozapošljavanja i ukidanja Direktive Vijeća 86/613/EEZ (OJ L 18015.7.2010.).

10 Istraživanje radne snage, 2008. godine.

11 Vidi bilješku br 9 ispod teksta.

12 Vidi i Smjernicu za zapošljavanje br 8.

13 Priopćenje Europske komisije, COM(2010) 477.

14 Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica o uključivanju kao pokretaču razvoja i socijalne kohezije, 10307/10, 3.6.2010.

15 Vidi i Smjernicu za zapošljavanje br 10.

Načini na koje žene i muškarci doživljavaju siromaštvo i socijalno isključivanje se još uvijek dosta razlikuju. Žene su suočene s većim rizikom od siromaštva, osobno samohrane majke i starije osobe kod kojih se platni jaz pretvara u 'mirovinski jaz'. Prepreke zapošljavanju se također odražavaju u većim stopama neaktivnosti i većim stopama dugotrajne nezaposlenosti. Osim toga, u najugroženijim skupinama (npr. radnika i radnica migranata, osoba s invaliditetom, starijih osoba) rodni jaz je često mnogo veći te ženama može stvarati jako mnogo problema. Potrebno je uvoditi mjere aktivnog starenja i konkretne mjere u mirovinskom sektoru kako bi se osigurala primjerena sredstva za žene kada odu u mirovinu¹⁵.

Ključne aktivnosti

Komisija će

- Podržati promicanje ravnopravnosti spolova pri provedbi svih vidova i vodećih inicijativa Strategije Europa 2020., posebno u odnosu na definiranje i provođenje mjero-davnih nacionalnih mjera, putem tehničke podrške, kao i putem strukturnih fondova i ostalih velikih programa financiranja, kao što je 7. Okvirni program za istraživanje i razvoj. U kontekstu Smjernica za zapošljavanje i vrednovanja nacionalnih politika za zapošljavanje, pažljivo će pratiti usvojene nacionalne politike radi poboljšanja ravnopravnosti spolova na tržištu rada i unaprjeđenja socijalnog uključivanja žena.
- Promicati žensko poduzetništvo i samozapošljavanje.
- Procijeniti preostale jazove vezane za pravo na **obiteljski dopust**, posebno roditeljski dopust za očeve i za druge skrbnike, te mogućnosti za njihovo prevladavanje. Za sve daljnje mjere, tražit će se savjet socijalnih partnera, prema članku 154. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (TFEU).
- Izvještavati o uspješnosti država članica u odnosu na **mogućnosti skrbi o djeci**.
- Promicati ravnopravnost spolova u svim inicijativama vezanim za **imigracije i integraciju migranata**.

STRATEGIJA ZA RAVNOPRAVNOST IZMEĐU ŽENA I MUŠKARACA 2010-2015.

2. Jednaka plaća za isti rad i rad jednake vrijednosti

Načelo jednake plaće za muškarce i žene za rad jednake vrijednosti ugrađeno je u Ugovore o osnivanju Europske unije. Usprkos tomu, rodni platni jaz (prosječna razlika između bruto zarade za sat rada žene i muškarca u gospodarstvu u cjelini) u EU i dalje iznosi 17,8%, s tim da on u Estoniji iznosi 30,9%, u Češkoj 26,2%, u Austriji 25,5%, u Njemačkoj 23,2%, dok onaj u Italiji iznosi 4,9%, u Sloveniji 8,5%, a u Belgiji i Rumunjskoj 9%¹⁶. Jasno je da bi to stanje u duhu Ugovora o osnivanju Europske unije trebalo vremenom izmijeniti.

Temeljni razlozi platnog jaza između spolova dobro izlaze iz okvira načela jednake plaće za isti rad. Postoji i jaz između obrazovnih postignuća i stručnog osposobljavanja žena, pa bi stoga trebalo posvetiti posebnu pozornost na prijelazno razdoblje između završetka obrazovanja i ulaska na tržište rada. Razlozi platnog jaza mogu se izvesti i iz segregacije koja je prisutna na tržištu rada, s obzirom da su žene i muškarci još uvijek skloni raditi u različitim sektorima/na različitim poslovima. S jedne strane, žene i muškarci često su prezastupljeni u nekim sektorima, dok se 'ženski' poslovi (uglavnom zdravstvena skrb, obrazovanje i javna uprava) obično slabije vrednuju od tipično muških zanimanja. S druge strane, poslovi koje obavljaju žene u istom sektoru ili trgovačkom društvu obično znaju biti niže vrijednosti i slabije plaćeni.

Platni jaz se odražava i na druge oblike neravnopravnosti na tržištu rada koje uglavnom idu ženama na štetu – posebno njihov nerazmjerni udio u obiteljskim

---

¹⁶ Podaci iz 2008. godine osim za Estoniju (2007.).

odgovornostima i poteškoće koje se javljaju kada pokušavaju uskladiti profesionalni i obiteljski život. Mnoge žene rade na pola radnog vremena ili prema netipičnim ugovorima: iako im to omogućuje ostanak na tržištu rada dok se bave obiteljskim dužnostima, takav rad može i negativno utjecati na njihovu plaću, razvoj njihove karijere, mogućnosti napredovanja i iznos mirovine.¹⁷

Ključne aktivnosti

Komisija će

- S europskim socijalnim partnerima, te poštujući autonomiju socijalnog dijaloga, istražiti moguće načine povećanja **transparentnosti plaća**, kao i učinak aranžmana poput rada na **pola radnog vremena** i **rada na određeno vrijeme** na jednake plaće.
- Podržati **inicijative za jednake plaće na radnom mjestu**, kao što su oznake poštivanja ravnopravnosti, ‘povelje’ i nagrade, kao i izradu mehanizama koji pomažu poslodavcima ispraviti neopravdane platne jazove između spolova.
- Uvesti **Europski dan jednakih plaća** koji će se održavati svake godine radi podizanja svijesti o broju dodatnih sati koje žene moraju odraditi za istu zaradu.
- Težiti prema poticanju žena da ulaze u **ne-tradicionalna zanimanja**, primjerice u “zelene” i inovativne sektore.

---

¹⁷ Vidi i Smjernicu za zapošljavanje br 7.

2. JEDNAKA PLAĆA ZA ISTI RAD I RAD JEDNAKE VRIJEDNOSTI

STRATEGIJA ZA RAVNOPRAVNOST IZMEĐU ŽENA I MUŠKARACA 2010-2015.

3. Ravnopravnost u odlučivanju

U većini država članica, žene su i dalje premalo zastupljene u postupcima i na funkcijama gdje se donose odluke, posebno na najvišim razinama, usprkos činjenici da one čine gotovo pola radne snage i više od polovice novih fakultetski obrazovanih osoba u Europskoj uniji.

Unatoč napretku prema postizanju ravnoteže spolova kod donošenja političkih odluka, još uvijek je potrebno uložiti dosta napora u tom pravcu: prosječno samo je jedan od četiri zastupnika u nacionalnim parlamentima i ministara u nacionalnim vladama žena¹⁸.

Kod gospodarskog odlučivanja, omjer žena je niži od omjera muškaraca na svim razinama rukovođenja i odlučivanja. Žene čine samo jednoga od deset članova upravnog odbora u najvećim javnim trgovačkim društvima u Europskoj uniji te sudjeluju s 3% među predsjednicima upravnog odbora. Istraživanja pokazuju da se zastupljenost različitih spolova isplati te da postoji pozitivan odnos između poslovnog uspjeha i žena na vodećim položajima.

Unatoč cilju Europske unije postavljenom 2005. godine da 25% vodećih radnih mjesta u sektoru javnih istraživanja bude popunjeno ženama, taj je cilj još daleko, s obzirom da među stalnim profesorima na sveučilištima Europske unije ima samo 19% žena¹⁹. Prevladavajuća rodna neravnoteža u sektoru znanosti i istraživanja još uvijek predstavlja veliku prepreku europskom cilju povećanja konkurentnosti i povećanja inovativnoga potencijala.

---

18 <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=762&langId=en&furtherPubs=yes>

19 Akademsko osoblje (profesori) (*She Figures 2009*).

Komisija će primijeniti jednake standarde koje potiče kod drugih tako što će uložiti potreban trud kako bi poboljšala unutarnju ravnotežu između spolova, posebno na položajima odlučivanja.

Ključne aktivnosti

Komisija će

- Razmotriti ciljane inicijative radi poboljšanja **rodne ravnoteže u odlučivanju**.
- Pratiti ostvarivanje **cilja od 25% žena na visokim položajima odlučivanja u istraživanju**.
- **Pratiti napredak prema cilju** od 40% članova jednog spola u odborima i stručnim skupinama koje osniva Komisija²⁰.
- Podržati napore prema promicanju većeg sudjelovanja žena u izborima za **Europski parlament**, i u slučaju njihova kandidiranja

---

20 2000/407/EC Odluka Komisije od 19. srpnja 2000. godine.

3. RAVNOPRAVNOST U ODLUČIVANJU

STRATEGIJA ZA RAVNOPRAVNOST IZMEĐU ŽENA I MUŠKARACA 2010-2015.

4. Dostojanstvo, integritet i kraj rodno uvjetovanom nasilju

Postoje mnogi oblici nasilja koje žene doživljavaju upravo zato što su žene, uključujući nasilje u obitelji, seksualno uznemiravanje, silovanje, seksualno nasilje tijekom sukoba i štetne običajne ili tradicionalne prakse, kao što su žensko genitalno sakaćenje, prisilni brakovi i zločini iz časti. Procjenjuje se da je 20% do 25% žena u Europi pretrpjelo fizičko nasilje barem jednom tijekom života²¹, a procjenjuje se da je do pola milijuna žena koje žive u Europi bilo podvrgnuto genitalnom sakaćenju²².

Prema tome, Akcijski plan za provedbu Štokholmskog programa²³ naglasak stavlja na zaštitu žrtava kaznenih djela, uključujući ženske žrtve nasilja i genitalnog sakaćenja te najavljuje sveobuhvatnu strategiju EU za borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja. Osim toga, Ženska povelja predviđa uspostavu sveobuhvatnog i učinkovitog okvira politika za borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja, kao i mjere, uključujući i one vezane za kazneno pravo, u granicama svojih ovlasti, za potpuno i trajno uklanjanje ženskoga genitalnog sakaćenja diljem Europe.

Rodno uvjetovana neravnopravnost prisutna je i u zdravstvu i dugotrajnoj skrbi, kao i u ishodima zdravstva. Žene i muškarci suočeni su sa zdravstvenim problemima i bolestima specifičnima za njihov spol, a s kojima se medicinska istraživanja i

---

21 Vijeće Europe, *Suzbijanje nasilja nad ženama. Studija o mjerama i aktivnostima koje su poduzele zemlje članice Vijeća Europe* (2006.).

22 Rezolucija Europskog parlamenta od 24.3.2009. godine o borbi protiv ženskog genitalnog sakaćenja u EU.

23 Priopćenje Europske komisije, COM(2010) 171.

zdravstvene službe trebaju primjereno pozabaviti. Socijalne i zdravstvene službe moraju se nastaviti prilagođavati posebnim potrebama žena odnosno muškaraca.

Rodna pitanja su izuzetno važna i na području azila. Prijedlozi Komisije iz 2008. i 2009. godine koji uvode izmjene u sadašnje instrumente azila Europske unije dotiču se, između ostaloga, i ključnih područja u kojima je potrebno ojačati rodne čimbenike.

Ključne aktivnosti

Komisija će

- Donijeti strategiju na razini cijele Europske unije o borbi protiv nasilja nad ženama s ciljem, primjerice, potpunog uklanjanja ženskog genitalnog sakaćenja, koristeći sve primjerene instrumente, uključujući kazneno pravo, u granicama ovlasti EU-a, uz potporu europske kampanje za osvješćivanje javnosti o nasilju nad ženama.
- Osigurati da zakonodavstvo EU-a vezano za azil uzme u obzir pitanja ravnopravnosti spolova; promicati edukaciju vezanu za ravnopravnost spolova uz predstavljanje najbolje prakse u sklopu Europskog ureda za potporu azilu, kao i putem financiranja od strane Europskog fonda za izbjeglice.
- Izraditi Izvješće o muškom zdravlju, nakon Izvješća o ženskom zdravlju iz 2010. godine.

Istraživanje Eurobarometra: Stavovi prema obiteljskom nasilju nad ženama*

Tijekom veljače i ožujka 2010. godine provedeno je istraživanje kako bi se izmjerilo na koji način europska javnost doživljava nasilje nad ženama. Rezultati istraživanja objavljeni su u rujnu 2010. godine.

98% građana i građanki u cijeloj EU svjesno je postojanja obiteljskog nasilja. Njihov je broj u prethodnom istraživanju 1999. godine na razini EU-15 iznosio 94%.

Jedna od četiri ispitanice diljem EU-a poznaje neku ženu u krugu svojih prijatelja i prijateljica ili u vlastitoj obitelji koja je žrtva obiteljskog nasilja, od 19% koliko ih je bilo 1999. godine, a jedna od pet tvrdi da poznaje nekoga tko je počinio obiteljsko nasilje u njihovu krugu prijatelja i obitelji (21%).

Diljem Europske unije 78% ispitanih osoba vjeruje da je obiteljsko nasilje relativno često u njihovoj zemlji, uključujući njih 91% u Italiji, 89% u Francuskoj, 87% u Ujedinjenom Kraljevstvu, i 86% u Portugalu. Međutim, u Češkoj samo 50% ispitanika smatra da je obiteljsko nasilje česta pojava, a taj je omjer relativno nizak i u Bugarskoj (56%), Austriji (63%) i Njemačkoj (64%).

Iako 78% Europljana prepoznaje obiteljsko nasilje kao učestali problem, 84% ispitanih osoba je izjavilo da je obiteljsko nasilje neprihvatljivo i da bi uvijek trebalo biti zakonski kažnjivo. Taj se broj povećao od 63% 1999. godine na 86% 2010. godine u 15 država članica koje su sudjelovale u izvornom istraživanju (prije proširenja EU-a 2004. godine).

* "Obiteljsko nasilje nad ženama" Posebno istraživanje Eurobarometra br 344.

STRATEGIJA ZA RAVNOPRAVNOST IZMEĐU ŽENA I MUŠKARACA 2010-2015.

5. Ravnopravnost spolova u vanjskom djelovanju

Politika Europske unije na promicanju ravnopravnosti spolova u EU usko je vezana za posao koji Unija provodi u trećim zemljama. Putem svih mjerodavnih politika u sklopu svog djelovanja prema van Europska unija može značajno utjecati na njegovanje ravnopravnosti spolova i osnaživanje žena diljem svijeta.

Zemlje kandidatkinje moraju u potpunosti usvojiti temeljno načelo ravnopravnosti između žena i muškaraca. Praćenje prenošenja, provedbe i izvršenja zakonodavstva EU na ovom području ostaje prioritet procesa proširenja, kojega EU financijski podržava.

U kontekstu europske dobrosusjedske politike (ENP), EU podržava napore partnerskih zemalja na promicanju ravnopravnosti spolova. Akcijski planovi EDP-a sadrže popis zajednički dogovorenih prioriteta za reformu te opredjeljenja partnerskih zemalja za uključenje u dijalog oko mjerodavnih pitanja te za provođenje politika i zakonodavnih reformi.

Europska unija je i dalje posvećena bržem ostvarivanju **Milenijskih razvojnih ciljeva**, i pomaganju pri postizanju standarda koje je postavila Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena, kao i ciljeva Pekinške platforme za djelovanje i Kairskog programa za djelovanje, kao što je predviđeno u Planu djelovanja za ravnopravnost spolova i osnaživanje žena u razvoju (2010-2015) Europske unije²⁴. Smjernice EU-a o **nasilju** nad ženama i djevojčicama i suzbijanju svih oblika diskriminacije prema njima pružaju pomoć pri vođenju političkog dijaloga i poduzimanju mjera, kad je to primjereno, u pojedinačnim slučajevima kršenja prava

---

²⁴ Aneks Zaključku Vijeća EU o Milenijskim razvojnim ciljevima za Plenarno zasjedanje UN-a u New Yorku i izvan njega.

žena. Europska unija će nastaviti ostvarivati svoje **razvojne politike** radi promicanja ravnopravnosti spolova i osnaživanja žena²⁵.

Europska unija će aktivno surađivati i s **međunarodnim organizacijama** koje rade na promicanju ravnopravnosti spolova, poput Međunarodne organizacije rada (ILO), Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD), Ujedinjenih naroda (UN) i Afričke unije, radi stvaranja sinergije i poticanja osnaživanja žena, kao i s **novim tijelom za ravnopravnost spolova UN-a – UN ŽENE** – te će podržati sudjelovanje civilnog društva, izgradnju sposobnosti i zagovaranje o ravnopravnosti spolova i osnaživanju žena.

Europska unija je posvećena zaštiti žena u razdobljima **sukoba** i razdobljima nakon njih, te osiguranju punog sudjelovanja žena u **prevenciji sukoba, uspostavi mira** i procesima obnove, te aktivno provodi Sveobuhvatni pristup EU-a Rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih Naroda 1325 i 1820 o ženama, miru i sigurnosti.

Rodna pitanja će se i dalje biti uključena u **humanitarnu pomoć**²⁵.

Europska unija je uključila pitanja ravnopravnosti spolova i u svoju trgovinsku politiku u sklopu šireg okvira održivog razvoja te potiče djelotvornu primjenu temeljnih radnih standarda Međunarodne organizacije rada (ILO) i njegova Programa dostojanstvenog rada (*Decent Work Agenda*), što uključuje odnos prema suzbijanju diskriminacije u svojim ugovorima o povlaštenom trgovinskom režimu. Pitanjem ravnopravnosti spolova bave se i *Procjene učinka na održivost* koje se izrađuju kao pomoć za vođenje pregovarača u trgovačkim pregovorima.

---

25 Vidi prethodnu bilješku.

26 Posebno u kontekstu provedbe Europskog konsenzusa o humanitarnoj pomoći, OJ C 25, 30.1.2008, str. 1.

Brojke i činjenice

Pekinška platforma za djelovanje

Pekinška platforma za djelovanje je program za osnaživanje žena koji naglašava temeljna načela prema kojima su ljudska prava žena i djevojčica neotuđiva te sastavni i neodvojivi dio općih ljudskih prava.

Pekinška platforma stavlja naglasak na sljedećih dvanaest područja:

1. Žene i siromaštvo
2. Obrazovanje i stručno usavršavanje žena
3. Žene i zdravlje
4. Nasilje nad ženama
5. Žene i oružani sukobi
6. Žene i gospodarstvo
7. Žene na položajima moći i odlučivanja
8. Institucionalni mehanizmi za napredovanje žena
9. Ljudska prava žena
10. Žene i mediji
11. Žene i okoliš
12. Djevojčice

Ujedinjeni narodi svakih 5 godina provode globalne revizije provedbe Pekinške platforme te su u studenom 2009. godine izvijestili o 15. godišnjici Pekinške platforme u Gospodarskoj komisiji UN-a za Europu (UNECE).

Milenijski razvojni ciljevi

Milenijski razvojni ciljevi (MDG) doneseni su 2000. godine. Oni se sastoje od vremenski ograničenih osam ciljeva koje je potrebno ispuniti do 2015. godine. Pružaju mjerila za obračunavanje s krajnjim siromaštvom u mnogim njegovim dimenzijama. Uključuju ciljeve vezane za siromaštvo zbog niskih prihoda, glad, smrtnost majki i djece, bolest, neprimjereni smještaj, rodnu neravnopravnost, uništenje okoliša i Globalno partnerstvo za razvoj.

Ključne aktivnosti

Komisija će

- Pratiti i podržavati poštivanje Kopenhaških kriterija za pristupanje EU u području jednakog postupanja prema ženama i muškarcima, i pomagati zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj pri prenošenju i provedbi zakonodavstva.
- Provoditi Plan djelovanja za ravnopravnost spolova i osnaživanje žena u sklopu razvojne suradnje (2010-2015).
- Nastaviti poticati zemlje partnere ENP-a na promicanje ravnopravnosti spolova putem redovitog političkog dijaloga, razmjene iskustava i istraživanjem mogućnosti za pomoć putem instrumenata europskog susjedstva i partnerstva.
- Nastaviti uključivati rodnu perspektivu u humanitarnu pomoć EU-a.

5. RAVNOPRAVNOST SPOLOVA U VANJSKOM DJELOVANJU

STRATEGIJA ZA RAVNOPRAVNOST IZMEĐU ŽENA I MUŠKARACA 2010-2015.

6. Horizontalna pitanja

6.1. Rodne uloge

Krute rodne uloge mogu onemogućiti izbor pojedinca i ograničavati potencijale kako žena tako i muškaraca. Promicanje **nediskriminirajućih rodnih uloga** u svim sferama života, poput obrazovanja, izbora zanimanja, zaposlenja i sporta predstavlja, dakle, nužan doprinos ravnopravnosti spolova. Za ostvarivanje ravnopravnosti spolova potreban je aktivni doprinos, podrška i sudjelovanje **muškaraca**, a takve bi se politike jednako tako morale baviti i rodnim nejednakostima koje utječu na dječake/muškarce, kao što su stopa pismenosti i napuštanja škole te zaštita profesionalnog zdravlja.

6.2. Zakonodavstvo

Europska unija već dugo posjeduje korpus zakona za **suzbijanje spolne diskriminacije** kako u zapošljavanju tako i u drugim područjima svakodnevnog života. Nedavnim uvođenjem značajnih izmjena i modernizacijom to je zakonodavstvo postalo dostupnije i bolje usklađeno s promjenama u društvu. Preuređena direktiva iz 2006. godine²⁷ te direktive iz 2010. godine o pravima na roditeljski dopust²⁸ odnosno o samozaposlenim radnicima²⁹ predstavljaju važne korake u tom pravcu.

Učinkoviti pravni okvir zahtijeva praćenje, provedbu, redovito vrednovanje i ažuriranje, kao i stalni dijalog s poslovnim, socijalnim partnerima, tijelima za pro-

---

27 2006/54/EZ.

28 2010/18/EZ.

29 Vidi bilješku br 9 ispod teksta.

micanje ravnopravnosti i predstavnicima civilnog društva kako bi se osigurala njegova svrsishodnost. Tijela za promicanje ravnopravnosti na nacionalnoj razini koja pomažu žrtvama, promiču prava i razvijaju istraživanja nužna su za ostvarivanje prava u praksi, a ključna su i prava udruga i sindikata da stanu u obranu žrtava.

U tom je kontekstu, Komisija pokrenula sveobuhvatno istraživanje o funkcioniranju tijela za promicanje ravnopravnosti u 27 zemalja članica te opće istraživanje o pristupu pravdi na tom području. Osim toga, razmišljanja iz Foruma o rodnoj diskriminaciji u pristupu osiguranju i ostalim financijskim uslugama, koji je osnovan prema Direktivi 2004/113/EZ, zajedno s rezultatima dvaju dubinskih istraživanja o praksama osiguranja i o mogućoj rodnoj diskriminaciji u obrazovanju, koristit će se u narednom izvješću o provedbi Direktive.

Otegotne posljedice **diskriminacije na dvije ili više osnova**, primjerice dob i spol u slučaju starijih žena koje traže pristup zapošljavanju, mogu se rješavati tijekom provedbe mjerodavnog zakonodavstva, kao i pravnih akata koji pružaju zaštitu od diskriminacije na osnovama koje se spominju u članku 19. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Komisija proučava i konkretna pitanja vezana za rodnu diskriminaciju i u odnosu na rodni identitet.

Brojke i činjenice

Direktiva 2006/54/EZ

Direktiva 2006/54/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. godine o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakoga tretiranja muškaraca i žena u pitanjima zapošljavanja i obavljanja zanimanja (preuređena verzija), SL L 204, 26. 7. 2006, str. 23.

Napomena: Ova Direktiva, s učinkom na dan 15. kolovoza 2009, ukida sljedeće Direktive: 75/117/EEZ, 76/207/EEZ, 86/378/EEZ i 97/80/EZ, kao i direktive koje uvode izmjene u te direktive (98/52/EZ, 96/97/EZ i 2002/73/EZ).

Direktiva 2004/113/EZ

Direktiva Vijeća 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. godine kojom se primjenjuje načelo

ravnopravnosti muškaraca i žena u mogućnosti dobivanja i nabave roba, odnosno pružanja usluga, SL L 373, 21. 12. 2004, str. 37.

Direktiva 96/34/EZ

Direktiva Vijeća 96/34/EZ od 3. lipnja 1996. godine o okvirnom sporazumu o porodiljnom dopustu koji su sklopili UNICE, CEEP i ETUC, SL L 145 od 19.6.1996. godine, str. 4

Napomena: Izmjene i dopune ove Direktive uvedene su Direktivom 97/75/EZ. Ova će Direktiva biti stavljena izvan snage 8. ožujka 2012 i zamijenjena sljedećom Direktivom:

Direktiva 2010/18/EZ

Direktiva Vijeća 2010/18/EU od 8. ožujka 2010. godine o provedbi revidiranog Okvirnoga sporazuma o porodiljnom dopustu koji su zaključili BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC i stavljanja izvan snage Direktive 96/34/EZ, SL L 68, 18.3.2010. godine, str. 13.

Direktiva 92/85/EZ

Direktiva Vijeća 92/85/EEZ od 19. listopada 1992. godine o provođenju poticajnih mjera za poboljšanje sigurnosti i zdravlja trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje na radnome mjestu (deseta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ), SL L 348, 28.11.1992. str. 1

Napomena: Komisija je 3. listopada 2008. godine donijela prijedlog Direktive (dokument COM (2008) 637) o izmjenama Direktive 92/85/EEZ. Taj prijedlog još nije usvojen.

Direktiva 86/613/EZ

Direktiva Vijeća 86/613/EEZ od 11. prosinca 1986. godine o primjeni načela ravnopravnosti muškaraca i žena koji obavljaju samostalnu djelatnost, uključujući samostalne poljoprivrednike/ice, te zaštitu samostalno zaposlenih žena za vrijeme trudnoće i majčinstva SL L 359, 19. 12. 1986, str. 56.

Napomena: Ova će Direktiva biti stavljena izvan snage 5. kolovoza 2012. Godine i zamijenjena sljedećom direktivom:

Direktiva 2010/41/EZ

Direktiva 2010/41/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. godine o primjeni načela ravnopravnosti muškaraca i žena koji obavljaju samostalnu djelatnost i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 86/613/EEZ, SL L 180, 15.7.2010. godine, str. 1.

Direktiva 79/7/EZ

Direktiva Vijeća 79/7/EEZ od 19. prosinca 1978. godine o provedbi načela jednakog postupanja za muškarce i žene u programima profesionalnih socijalnih osiguranja, SL L 006, 10.01.1979. godine, str. 24.

6.3. Mehanizmi za upravljanje pitanjem ravnopravnosti spolova

Jačanje suradnje s raznim institucijama i dionicima koji su aktivni na području ravnopravnosti spolova – vlade država članica EU-a, Europski parlament, organizacije socijalnog partnerstva, civilno društvo, tijela za ravnopravnost, međunarodne organizacije, agencije EU-a – bit će od ključne važnosti za osiguranje napretka.

Na temelju svoga Godišnjeg izvješća o ravnopravnosti između žena i muškaraca, koje se svake godine bavi određenom temom i prepoznavanjem dobre prakse u raznim državama članicama, Komisija će uvesti godišnji Dijalog o ravnopravnosti spolova na visokoj razini, koji će uključivati Europski parlament, predsjedništva Vijeća te ključne dionike poput europskih socijalnih partnera i civilnog društva, radi prikupljanja podataka o napretku koji je postignut u odnosu na provedbu ove strategije.

Nastavit će se uska suradnja s vladama država članica putem Skupine za uvođenje rodno osviještene politike na visokoj razini (HLG). Savjetodavni odbor, sastavljen od predstavnika i predstavnica država članica, organizacija europskih socijalnih partnera i civilnog društva, nastavit će pružati savjete Komisiji vezano uz politike i zakonodavne inicijative. Komisija će ojačati razmjenu dobrih praksi između država članica u svim područjima kojima se bavi ova strategija.

Komisija će nastaviti usko surađivati s europskim socijalnim partnerima i organizacijama koje zastupaju civilno društvo. Uvođenje rodno osviještene politike postat će sastavni dio izrade politika Komisije, uključujući procjenu učinka i proces vrednovanja. Komisija će proširiti bazu znanja o ravnopravnosti spolova. Značajan napredak očekuje se nakon uspostave Europskog instituta za ravnopravnost spolova. U sklopu svog programa, Institut će pomagati Komisiji i državama članicama izrađivati izvješća o pokazateljima na razini EU-a prema Pekinškoj platformi za djelovanje u područjima posebne pozornosti i po potrebi razvijati dodatne pokazatelje (poput onih o ženama i okolišu).

Komisija će i dalje raditi na podizanju javne svijesti i na promicanju koristi od politika vezanih za ravnopravnost spolova. Primjerice, unaprijedit će svoj internetski portal o ravnopravnosti spolova s poveznicama i ažurnim informacijama o postignutom napretku.

Sljedeći Višegodišnji financijski okvir bit će predstavljen u prvoj polovici 2011. godine. On će pružiti podršku provedbi mjera predviđenih ovom strategijom i nakon 2013. godine. Osim toga, bolje uključivanje pitanja ravnopravnosti spolova u provedbu sadašnjih programa (2007.-2013.) pružit će čvrste temelje za osiguravanje uključivanja rodne perspektive u planiranje sljedeće generacije programa koji će, na taj način, biti utemeljeni na dobroj procjeni situacije u kojoj se nalaze žene i muškarci.

Brojke i činjenice

Uvođenje rodno osviještene politike (*gender mainstreaming*)

Uvođenje rodno osviještene politike znači uključivanje rodne perspektive u svaku fazu procesa donošenja neke politike – njezino osmišljavanje, provedbu, praćenje i ocjenjivanje – kao i u sve politike Europske unije, s ciljem promicanja ravnopravnosti između žena i muškaraca. Ono znači procjenjivanje načina na koji politike utječu na život i položaj kako žena tako i muškaraca – i preuzimanje odgovornosti za njihovo preispitivanje po potrebi. To je način na koji se ravnopravnost spolova pretvara u konkretnu životnu stvarnost žena i muškaraca: način na koji se stvara prostor za sve, u organizacijama, kao i u zajednicama – što doprinosi procesu osmišljavanja zajedničke vizije održivoga ljudskog razvoja i njezina ostvarivanja.

Ključne aktivnosti

Komisija će

- Pozabaviti se ulogom muškaraca kada se radi o pitanjima ravnopravnosti spolova; promicati dobre prakse vezane za rodne uloge kod mladih, u obrazovanju, kulturi i sportu.
- Pratiti pravilnu provedbu zakona EU-a o jednakom postupanju s posebnim osvrtom na Direktive 2004/113/EZ i 2006/54/EZ. Pratiti do koje se mjere rod uzima u obzir kod primjene direktiva koje zabranjuju diskriminaciju.
- Promicati punu primjenu Pekinške platforme za djelovanje, uključujući razvoj i ažuriranje pokazatelja, uz podršku Europskog instituta za ravnopravnost spolova.
- Predstaviti Godišnje izvješće o napretku na području ravnopravnosti spolova, posebno u područjima kojima se bavi ova strategija, koje prethodi godišnjem Dijalogu o ravnopravnosti spolova na visokoj razini između Parlamenta, Komisije, država članica i ključnih dionika.

6. HORIZONTALNA PITANJA

STRATEGIJA ZA RAVNOPRAVNOST IZMEĐU ŽENA I MUŠKARACA 2010-2015.

Prilozi

Prilog A

Pojmovnik*

Spol

Spol označava biološke razlike između muškaraca i žena, poput činjenice da žene mogu rađati, a muškarci proizvoditi spermu. Spolne uloge su univerzalne.

Rod

Rod označava društvene odnose između muškaraca i žena. Označava odnos između muškaraca i žena, dječaka i djevojčica te način na koji je taj odnos postavljen unutar društva. Rodne uloge su dinamične te se mijenjaju tijekom vremena.

Ravnopravnost spolova

Ravnopravnost spolova nastaje kao rezultat izostanka diskriminacije na temelju spola, u odnosu na prilike i mogućnosti, dodjelu resursa ili naknada, ili pristupa uslugama.

Rodna jednakost

Rodna jednakost označava pravičnu i pravednu raspodjelu koristi i odgovornosti između žena i muškaraca. Ovim se pojmom prepoznaje da žene i muškarci imaju različite potrebe i moći te da te razlike treba prepoznati i odnositi se prema njima na način koji će ispraviti neravnotežu među spolovima.

Rodni identitet

Osjećaj pripadanja neke osobe muškom odnosno ženskom rodu, a koji je rezultat kombinacije genetskih utjecaja i utjecaja okoline te načina na koji osoba doživljava svoju muškost i muževnost, odnosno ženskost i ženstvenost, ili podvojenost.

Rodne uloge

Rodne uloge su naučena ponašanja u određenom društvu/zajednici ili nekoj drugoj posebnoj skupini, a koja uvjetuju vrstu aktivnosti, poslova i odgovornosti koje se doživljavaju kao muške odnosno ženske. Na rodne uloge utječe starosna dob, društvena klasa, rasa, etničko podrijetlo ili vjera te geografsko, gospodarsko i političko okruženje. Promjene rodnih uloga često su posljedica promjena u gospodarskim, društvenim ili političkim okolnostima.

Višestruka diskriminacija

U ovom kontekstu, višestruku diskriminaciju treba shvatiti kao kombinaciju diskriminacija na osnovu spola, rase ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili seksualnog opredjeljenja.

---

* Ove su informacije preuzete iz "Popratnog dokumenta uz Strategiju za ravnopravnost između žena i muškaraca 2010.-2015." - SEC(2010), 1080 konačna verzija.

Prilog B

Europski forumi i institucije koje se bave ravnopravnošću spolova *

- Države članice su se obvezale na ravnopravnost spolova 1995. godine putem **UN-ovog programa osnaživanja žena – Pekinške platforme za djelovanje (BPfA)**. Svakih pet godina UN provodi globalnu reviziju provedbe Pekinške platforme za djelovanje, a u studenom 2009. godine, proslavljeno je 15 godina od izvještavanja o provedbi BPfA u Gospodarskoj komisiji Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE).
- Države članice su se obvezale i putem Europskoga vijeća. **Europski pakt o ravnopravnosti spolova** donesen je 2006. godine radi poticanja država članica i Europske unije na djelovanje u svrhu zatvaranja rodnih jazova na tržištu rada, promicanja boljeg usklađivanja posla i osobnog života za sve te jačanja upravljanja kroz uvođenje rodno osviještene politike i boljeg praćenja njezine provedbe.
- **Odbor za ženska prava i ravnopravnost spolova Europskog parlamenta (FEMM)** aktivno promiče ravnopravnost spolova u svim područjima politika o kojima raspravlja Europski parlament. On igra i ključnu ulogu u unaprjeđivanju rodne politike i u izvještavanju o uvođenju rodno osviještene politike u odbore Europskog parlamenta i u rad izaslanstava.
- **Europski institut za ravnopravnost spolova** (osnovan u prosincu 2006. godine**) doprinosi promicanju ravnopravnosti spolova tako što pruža tehničku podršku institucijama Zajednice, posebno Komisiji i tijelima država članica EU.
- **Visoka skupina za uvođenje rodno osviještene politike** je neformalna skupina osnovana 2001. godine koja uključuje visoke predstavnike odgovorne za uvođenje rodno osviještenih politika na nacionalnoj razini. Redovitim sastancima Skupine predsjedja Komisija, a sastanci se sazivaju u bliskoj suradnji s Predsjedništvom. Među njezinim glavnim zadacima, Skupina pruža podršku trojnim predsjedništvima pri utvrđivanju mjerodavnih područja politika i tema s kojima se treba baviti. Skupina je ujedno i glavni forum za planiranje strateške provedbe Pekinške platforme za djelovanje, uključujući

i izradu pokazatelja. Od 2003. godine Skupina pomaže Komisiji u pripremi Izvješća o ravnopravnosti žena i muškaraca koje se podnosi Vijeću Europe.

- **Savjetodavni odbor za jednake mogućnosti žena i muškaraca** osnovan je 1991. godine Odlukom Komisije, koja je izmijenjena 1995. godine***. Odbor pomaže Komisiji u formuliranju i provedbi aktivnosti Zajednice namijenjenih promicanju ravnopravnosti žena i muškaraca te potiče trajnu razmjenu relevantnog iskustva, politika i praksi među državama članicama i drugim zainteresiranim stranama.
- **Nacionalna tijela za ravnopravnost** osnovana su u svim državama članicama EU. Njihov je glavni zadatak analizirati, pratiti i podržavati jednako postupanje prema svim osobama te osigurati jedinstvenu primjenu zakona o ravnopravnosti spolova na razini država članica EU****. Osim toga, nacionalna tijela za ravnopravnost se redovito sastaju u sklopu EU mreže.
- **Savjetodavni odbor za žene u ruralnim područjima** osnovan je 1998. godine. Sastoji se od predstavnika/ca društveno-gospodarskih organizacija (poljoprivrednika, trgovaca, potrošača, Europskog ženskog lobija i radnika).
- **Helsinška grupa žena u znanosti** osnovana je 1999. godine. U njoj se nalaze nacionalne predstavnice iz država članica EU, Bugarske, Rumunjske, Islanda, Izraela, Norveške, Švicarske i Turske. Skupina ima za cilj promicanje jednakog sudjelovanja žena u znanosti na širokoj europskoj razini.
- **Europska mreža za promicanje ženskog poduzetništva (WES)** osnovana je 2000. godine. Sastoji se od predstavnika/ca nacionalnih vlada i institucija odgovornih za promicanje ženskog poduzetništva u 27 zemalja EU-a, Europskom gospodarskom prostoru i zemljama kandidatkinjama.

* Ove su informacije preuzete iz "Popratnog dokumenta uz Strategiju za ravnopravnost između žena i muškaraca 2010.-2015." – SEC(2010), 1080 konačna verzija.

** SL L 403, 31.12.2006.

*** Odluka Komisije od 19. srpnja 1995. godine kojom se uvode izmjene u Odluku 82/43/EEZ od 9. prosinca 1981. godine.

**** Direktiva 2002/73/EZ (preuređena Direktivom 2006/54/EZ).

PRILOZI

II.
PLAN PROVEDBE
AKTIVNOSTI

PLAN PROVEDBE AKTIVNOSTI

Aktivnosti prema područjima politika

Radi osiguranja provedbe Strategije za ravnopravnost između žena i muškaraca (2010. -2015.) ovaj dokument daje pregled ključnih aktivnosti utvrđenih strategijom te raznih drugih aktivnosti predviđenih radi provedbe/nadopune tih ključnih aktivnosti. Utvrđuju se i glavni nositelji te predviđeni rokovi provedbe.

1. Jednaka financijska neovisnost

Ključne aktivnosti	Ishodi	Tko	Kada
	<i>Podržati promicanje ravnopravnosti spolova pri provedbi svih vidova i vodećih inicijativa Strategije Europa 2020., posebno u odnosu na definiranje i provođenje odgovarajućih nacionalnih mjera, putem tehničke podrške, kao i putem strukturnih fondova i ostalih velikih programa financiranja, kao što je 7. Okvirni program za istraživanje i razvoj.</i>		
	Zapošljavanje / tržište rada		
	Praćenje rodne dimenzije u politikama zapošljavanja država članica radi procjene napretka stope zapošljavanja žena te, po potrebi, izdavanja preporuka Komisije državama članicama.	EMPL ¹	2010. - 2015.
	U kontekstu Smjernica za zapošljavanje i vrednovanja nacionalnih politika zapošljavanja provedenih u cilju postizanja ciljeva Strategije Europa 2020., pozorno praćenje nacionalnih politika donesenih radi povećanja ravnopravnosti spolova na tržištu rada i poticanja socijalnog uključivanja žena. (Smjernica za zapošljavanje br. 7)	EMPL	2010. - 2015.

	Promicanje ravnopravnost spolova u inicijativama vezanim za zapošljavanje, posebno u inicijativama poduzetim radi praćenja prijelaza prema zelenijem gospodarstvu, radi osiguranja novih vještina za nove poslove, fleksibilnosti, zapošljavanja mladih, te u onima koje se poduzimaju kako bi se ublažila trenutna gospodarska i financijska kriza	EMPL	2010. - 2015.
	Pri vrednovanju nacionalnih mjera provedenih radi postizanja ciljeva Strategije Europa 2020. poticanje mjera koje doprinose promicanju daljnjih prilika za stručno usavršavanje, stjecanje vještina te profesionalnog iskustva žena, uključujući znanstveno, matematičko i tehnološko područje (Smjernica za zapošljavanje br. 8).	EMPL / EAC ⁱⁱ	2010. - 2015.
	Izrada priručnika za uvođenje rodno osviještene politike u mjerodavne inicijative Strategije Europa 2020.	EMPL G	2010. - 2015.
	Promicanje povoljnog radnog okoliša radi poboljšanja prilika za rad i zapošljavanje žena u sektoru pomorskog prometa.	MARE ⁱⁱⁱ	2010. - 2015.
Siromaštvo, socijalno isključivanje i mirovina			
	Promicanje ravnopravnost spolova u budućoj Platformi za borbu protiv siromaštva i sličnim inicijativama, uglavnom onima koje se bave aktivnim uključivanjem, a slijede aspekte ravnopravnosti spolova iz Zelene knjige o mirovinama te razmjena primjera dobre prakse s državama članicama.	EMPL	2010. - 2015.
	Pri vrednovanju nacionalnih mjera provedenih radi postizanja ciljeva Strategije Europa 2020., poticanje mjera koje doprinose zaštiti žena od rizika isključivanja, osiguravanjem sigurnosti prihoda za samohrane roditelje te starije žene i muškarce (Smjernica za zapošljavanje br. 10).	EMPL	2010. - 2015.

	Istraživanje mogućnosti određivanja prihoda domaćinstva po pojedincu, primjerice, na temelju rezultata modula 2010 SILC te razmatranje mogućnost izračuna pokazatelju za prihod-siromaštvo na individualnoj bazi.	ESTAT / EMPL	2012.
	Proučavanje rodne dimenzije aktivnog starenja i promicanje iste u Europskoj godini 2012. posvećenoj aktivnom starenju i međugeneracijskoj solidarnosti.	EMPL	2012.
	Poboljšavanje znanja o brizi za starije osobe i vještinama koje su potrebne za radnike u tom području (izvješće mreže stručnjaka).	EMPL G	2011.
Mladi i obrazovanje			
	Promicanje ravnopravnost spolova u inicijativama vezanim za obrazovanje i izobrazbu, posebno inicijativama poduzetim radi smanjivanja rodne neravnoteže u odnosu na pismenost, radi sprječavanja ranog napuštanja škole, radi promicanja obrazovanja odraslih žena i njihovih izbora vezanih za znanstvenu karijeru te u inicijativama poduzetim radi poboljšanja medijske pismenosti (usporedi: smanjivanje 'digitalnog jaza' koji se spominje u 'Digitalnoj agendi' Strategije Europa 2020.).	EAC	2010. - 2015.
Promicanje ravnopravnosti spolova u europskim fondovima			
	ESF-ovi ^{iv} – daju potporu državama članicama kod provedbe operativnih programa koji sadrže mjere za povećanje sudjelovanja žena na tržištu rada, promiču cjeloživotno učenje te smanjuju rodnu segregaciju pri izboru karijere i zanimanja.	EMPL	2010. - 2015.
	EGF-ovi ^v - Procjenjuju kod svakog zahtjeva Europskom globalizacijskom fondu za prilagodbu je li osigurano jednako sudjelovanje radnica, te uključuju u Godišnje izvješće učinak EGF-a na ravnopravnost spolova.	EMPL	2010. - 2015.

	EAFRD ^{vi} - Promiče ravnopravnost između žena i muškaraca te osigurava da ne dođe do diskriminacije tijekom različitih faza provedbe programa.	AGRI ^{vii}	2010. - 2015.
	EFF ^{viii} - Pruža podršku državama članicama pri promicanju ravnopravnosti spolova u programima EFF-a tako što izvlači pouke iz srednjoročnog vrednovanja, posebno u odnosu na promicanje uloge žena u održivom razvoju ribolovnih područja.	MARE	2010. - 2015.
	Stvaranje paneuropske mreže žena aktivnih u ribolovnom sektoru i u obalnim područjima radi poboljšanja vidljivosti žena u tom sektoru i uspostave platforme za razmjenu najboljih praksi.	MARE	2010. - 2015.
Promicanje ženskog poduzetništva i samozapošljavanja			
	<p>Daljnja podrška promicanju i poticanju ženskog poduzetništva prema Okvimom programu za konkurentnost i inovacije (CIP) te u okviru europskog Zakona o malom gospodarstvu (SBA).</p> <p>Održavanje skupova o ženskom poduzetništvu; stvaranje Europske mreže veleposlanica za žene u poduzetništvu; poticanje poduzetničkih vještina žena s fakultetskom diplomom; olakšavanje pristupa financiranju za poduzetnice.</p> <p>WES mreža za razmjenu dobrih praksi na razini politika</p>	ENTR ^{ix}	2010. - 2013.
	Države članice prate provedbu izuzeća od državnih potpora za poduzeća koja su osnovale žene.	COMP ^x	2010. - 2015.
	Europski socijalni fondovi podržavaju države članice pri provedbi operativnih programa koji sadrže mjere za žensko poduzetništvo.	EMPL	2010. - 2015.

	EPMF ^{xi} – Procjenjuje rezultate Europskog razvojnog projekta mikrofinanciranja radi promicanja, u obliku mikro-kredita, pristupa financiranju “ranjivih” osoba (uključujući žene) i izvještava o tomu u Godišnjem izvješću.	EMPL	2011. - 2013.
	Europski socijalni fondovi podržavaju države članice pri provedbi operativnih programa koji sadrže mjere za žensko poduzetništvo.	REGIO ^{xii}	2011. - 2015.
	Nastavak prikupljanja i razmjene dobre prakse o ženskom poduzetništvu u okviru Skupne na visokoj razini (HLG) za uvođenju rodno osviještene politike u strukturne fondove.	REGIO / EMPL	2010. - 2015.
	Praćenje prijenosa Direktive o samozaposlenim ženama i supružnicima/ama u svojstvu pomagača/ica.	EMPL G	2010. - 2015.
Usklađivanje poslovnog i privatnog života			
	Procjena preostalih jazova vezanih za pravo na obiteljski dopust, posebno roditeljski dopust za očeve i druge skrbnike, te mogućnosti za njihovo rješavanje. Za sve daljnje mjere, tražit će se savjet socijalnih partnera, prema članku 154. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.	EMPL G	2012.
	Praćenje prijenosa Direktive nakon donošenja prijedloga zakona o zaštiti materinstva i roditeljskom dopustu, o kojima se upravo vode pregovori u EP-u i Vijeću.	EMPL G	2010. - 2015.
	Praćenje prijenosa Direktive 2010/18/EU o primjeni preuređenog Europskog sporazuma socijalnih partnera o roditeljskom dopustu.	EMPL G	2010. - 2015.

	Podrška Europskom savezu za obitelji radi poboljšanja mogućnosti usklađivanja profesionalnog i obiteljskog života kako za žene tako i za muškarce putem radionica na kojima se izlaže najbolja praksa te na dijelovima internetskog portala Saveza koji se bave 'dobrom praksom'.	EMPL	2010. -
	Izještavanje o uspješnosti država članica u odnosu na mogućnosti brige o djeci.	EMPL G	2010. - 2015.
	Poticanje su-odgovornosti u obiteljskim i domaćinskim poslovima između žena i muškaraca putem osvješćivanja građana EU-a o ulozi muškaraca u ostvarivanju ravnopravnosti spolova.	EMPL G	2013. - 2014.
	Europski socijalni fondovi podržavaju države članice pri provedbi operativnih programa koji sadrže mjere za politike brige od djece.	EMPL	2010. - 2013.
	ERDF-ov ^{xiii} podržavaju države članice pri provedbi operativnih programa koji sadrže mjere za razvoj infrastrukture vezane za brigu o djeci.	REGIO	2010. - 2013.
	Nastavak prikupljanja i razmjene dobre prakse vezane uz brigu o djeci i brigu za ostale uzdržavane osobe (primjerice, starije osobe i/ili osobe s invaliditetom) u okviru HLG-a o uvođenju rodno osviještene politike u strukturne fondove.	REGIO / EMPL	2010. - 2013.
	Usvajanje Priopćenja o odgoju i brizi u ranom djetinjstvu.	EAC	2011.
	Organiziranje radionice s Europskim gospodarsko socijalnim odborom (EESC) o tome kako uključiti socijalne partnere u modernizaciju i mijenjanje radne kulture i uvjeta rada u istraživačkim institucijama, radi poticanja žena na biranje znanstvenih karijera i ostanak u njima, omogućavajući najboljima dolazak do vrha ljestvice znanstvene karijere.	RTD ^{xiv}	2010. - 2011.

	Pokretanje javnog natječaja za projektne prijedloge s ciljem utvrđivanja i usporedbe kolektivnih ugovora koji se odnose na znanstvene karijere te mogu poboljšati radno okruženje u znanstvenim institucijama.	RTD	2011.
<i>Migracijske politike i integracija migranata</i>			
	Promicanje ravnopravnosti spolova u svim inicijativama vezanim za useljavanje i integraciju migranata.	HOME ^{zv} / EMPL	2010. - 2015.
	<p>Promicanje integracijskih strategija i mjera s ciljem aktivne integracije migrantica, uglavnom putem Europskog fonda za integraciju državljana trećih zemalja na sljedeće načine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poticanjem poboljšanja u kvaliteti usluga i struktura radi prepoznavanja i odgovaranja na različite potrebe skupina migranata, uspostavom pravilne ravnoteže između ciljanih i općih mjera na različitim vladinim razinama; • Promicanjem uloge žena u procesu integracije, kao i uloga njihovih obitelji i djece; • Boljim informiranjem i sprječavanjem diskriminacije useljenica te promicanjem njihove autonomije u društvu; • Poticanjem njihove edukacije o mogućnostima zapošljavanja i poznavanja jezika, kao i znanja o njihovim pravima te njihovog sudjelovanja u javnom životu. 	HOME	2010. - 2015.
	Izrada novog odjeljka o integraciji migrantica na europskim internetskim stranicama o Integraciji (www.integration.eu).	HOME	2011.
	Osigurati financiranje projekata s ciljem integriranja migrantica putem Europskog socijalnog fonda.	EMPL	2010. - 2013.

PLAN PROVEDBE AKTIVNOSTI

2. Jednaka plaća za isti rad i rad jednake vrijednosti

Ključne aktivnosti	Ishodi	Tko	Kada
<i>S europskim socijalnim partnerima, poštujući autonomiju socijalnog dijaloga, istražiti moguće načine povećanja transparentnosti plaća te učinak netipičnih aranžmana, poput rada na pola radnog vremena i rada na određeno vrijeme, na jednakost plaća.</i>			
	Proučavanje socijalnih i ekonomskih učinaka različitih mjera za rješavanje rodnog platnog jaza.	EMPL G	2010. - 2011.
	Istraživanje mogućnosti za poboljšanje transparentnosti plaća, u uskoj suradnji s europskim socijalnim partnerima.	EMPL G	2011.
	Preispitivanje, u uskoj suradnji s europskim socijalnim partnerima, učinka aranžmana poput rada na pola radnog vremena i rada na određeno vrijeme na jednake plaće, kao i djelotvornosti direktiva 97/81/EEZ i 99/70/EZ koje uređuju provedbu sporazuma europskih socijalnih partnera, odnosno rad na pola radnog vremena i rad na određeno vrijeme.	EMPL G	2011.
<i>Podržati inicijative za jednake plaće na radnom mjestu kao što su oznake poštivanja ravnopravnosti, 'povelje' i nagrade, kao i izradu mehanizama koji pomažu poslodavcima ispraviti neopravdane platne jazove između spolova.</i>			
	Uvođenje "Europskog dana jednakih plaća" koji će se održavati svake godine radi podizanja svijesti o broju dodatnih sati koje žene moraju odraditi za istu zaradu.	EMPL G	2011. - 2015.

	Daljnji razvoj studije iz 2010. godine o inicijativama za promicanje ravnopravnosti između žena i muškaraca na radnome mjestu, nastavak istraživanja načina podržavanja inicijativa tvrtki kao što su oznake poštivanja ravnopravnosti, "povelje" i nagrade; potpora državama članicama u razvoju mehanizama za analizu razloga zbog kojih u poduzećima dolazi do neopravdanih platnih jazova između spolova.	EMPL G	2012. - 2015.
	Pri vrednovanju nacionalnih mjera koje se provode radi postizanja ciljeva Strategije Europa 2020. poticanje mjera koje promiču jednaku plaću i bolje usklađivanje profesionalnog i obiteljskog života (Smjernica za zapošljavanje br. 7).	EMPL	2010. - 2015.
	Podrška aktivnostima država članica s ciljem razvoja mehanizama za analizu razloga zbog kojih u poduzećima dolazi do neopravdanih platnih jazova između spolova.	EMPL G	2010. - 2015.
	Poboljšana izrada i bolja kvaliteta statističkih podataka o strukturnim pokazateljima platnog jaza.	ESTAT ^{xvi}	2010. - 2015.
<i>Težiti prema poticanju žena da ulaze u ne-tradicionalna zanimanja, primjerice u "zelene" i inovativne sektore.</i>			
	Promicanje ravnopravnosti spolova kod definiranja instrumenata EU-a za "Strategiju obrazovanja i osposobljavanja za 2020. godinu" s ciljem osiguranja punog sudjelovanja gospodarstva temeljenog na znanju, uključujući i praćenje zastupljenosti žena u znanstvenim i tehnološkim karijerama, pružanje podrške razvoju svijesti o izboru zanimanja djevojaka i mladića radi smanjivanja okomite segregacije tržišta rada (više žena u znanstvenim i tehničkim zanimanjima, više muškaraca u nastavi).	EAC	2010. - 2020.

	Razrada Zajedničkog izvješća o napretku u obrazovanju i osposobljavanju iz 2010. godine, uključujući nazočnost muškaraca u početnoj nastavi i privlačenje visoko kvalificiranih žena u znanstvena i tehnička područja.	EAC	2011.
Sudjelovanje žena u informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji			
	<ul style="list-style-type: none"> • Provođenje javne kampanje o danima provedenim u promatranju rada kolega (shadowing) u poduzećima diljem Europe i praćenje napretka te utvrđivanje najbolje prakse u postojećoj skupini dionika; • Uspostava platforme za poticanje umrežavanja, poput Europskog kataloga za žene u IKT sektoru; • Promicanje digitalne pismenosti i elektronskih vještina, posebno za žene, uz pomoć Digitalne agende; • Promicanje Kodeksa najboljih praksi za žene u IKT sektoru u što je više moguće subjekata, kao i njihovo ažuriranje i usavršavanje 	INFSO ^{viii}	2010. - 2015.
Ravnopravnost spolova i istraživanje			
	Osvješćivanje o stereotipima i preprekama koje stoje na putu izborima i karijerama žena u znanosti i tehnologiji putem komunikacijske kampanje provedene diljem Europske unije.	RTD	2011. - 2012.
	Radna skupina u sastavu predstavnika poduzeća koja se bave istraživanjem i tehnologijom sastaje se kako bi raspravljala o politikama za privlačenje i zadržavanje znanstvenica i inženjerki tijekom i nakon gospodarske krize.	RTD	2011. - 2012.

PLAN PROVEDBE AKTIVNOSTI

	Velika konferencija na kojoj će biti predstavljeni rezultati studije "Meta-analiza istraživanja roda i znanosti", 19.-20. listopada 2010. godine uz podršku belgijskoga predsjedništva EU.	RTD	2010.
	Integracija rodne dimenzije u istraživanje financirano od strane EU putem osposobljavanja za znanstvenu zajednicu i stručnu službu Europske komisije.	RTD	2010. - 2013.
	Stručna radna skupina za utvrđivanje posebnih modaliteta bolje integracije roda u buduća europska istraživanja.	RTD	2011. - 2012.
	Modernizacija poslovne kulture i uvjeta rada u znanstvenim institucijama: bit će dodijeljeno više sredstava znanstvenim institucijama radi provedbe strukturnih promjena s ciljem povećanja rodne svijesti kod osoba koje upravljaju ljudskim resursima.	RTD	2011.- 2013.
	Izvešća o znanstvenim projektima vezanim za rodna pitanja: GENDERANCE (ravnopravnost spolova i ženska prava - u odnosu na borbu protiv diskriminacije), FEMCIT (pojmovi i prakse rodno osviještena građanstva), FEMAGE (potrebe useljenica i njihova integracija u društva koja stare).	RTD	2010. - 2013.

2. JEDNAKA PLAĆA ZA ISTI RAD I RAD JEDNAKE VRIJEDNOSTI

PLAN PROVEDBE AKTIVNOSTI

3. Ravnopravnost u odlučivanju

Ključne aktivnosti	Ishodi	Tko	Kada
Razmotriti ciljane inicijative radi poboljšanja rodne ravnoteže u odlučivanju.		EMPL G	2012.
	Predstavljanje priopćenja o važnosti i načinima poboljšanja rodne ravnoteže u gospodarskom odlučivanju.	EMPL G	2011.
	Podrška prikupljanju, analizi i raspodjeli usporedivih podataka o rodnoj ravnoteži u odlučivanju na razini EU-a, primjerice putem njezine baze podataka o ženama i muškarcima na funkcijama odlučivanja, te redovito izvještavanje.	EMPL G	2010. - 2015.
	Predlaganje posebne inicijative na području korporativnog upravljanja.	MARKT ^{xiii}	2011.
Pratiti ostvarivanje cilja od 25% žena na visokim funkcijama odlučivanja u istraživanju.			
	Praćenje ostvarivanja cilja od najmanje 25% žena na visokim funkcijama odlučivanja u istraživanju.	RTD	2011. - 2013.
	Ažuriranje usavršene zbirke podataka o ženama u znanosti (<i>She Figures</i>).	RTD	2012.
Pratiti napredak prema cilju od 40% članova jednog spola u odborima i stručnim skupinama koje osniva Komisija.			
	Praćenje i izvještavanje o ostvarivanju ciljeva vezanih za rodnu ravnotežu, koji su postavljeni za odbore i stručne skupine Europske komisije (Odluka 2000/407/EZ).	SG ^{xix}	?

<i>Podržati napore prema promicanju većeg sudjelovanja žena u izborima za Europski parlament, uključujući njihovo promicanje u statusu kandidatkinja</i>			
	Poticanje sudjelovanja žena na izborima (posebno na izborima za Europski parlament 2014.), posebno kao kandidatkinja putem programa "Temeljna prava i građanstvo" i "Europa za građane".	COMM^{xx} / JUST^{xxi}	2011. - 2014.
<i>Pratiti napredak ciljeva zastupljenosti žena na funkcijama upravljanja i u kategoriji stalno zaposlenih službenika (AD) Komisije</i>			
	Izveštavanje o ostvarivanju ciljeva vezanih za rodnu ravnotežu, koji su postavljeni na razini Komisije (za više upravne funkcije i kategoriju AD) i na razini općih uprava (DG) za radna mjesta na razini srednjeg menadžmenta.	HR^{xxii} i sve opće uprave	2012. i 2014.

3. RAVNOPRavnOST U ODLUČIVANJU

PLAN PROVEDBE AKTIVNOSTI

4. Dostojanstvo, integritet i kraj rodno uvjetovanom nasilju

Ključne aktivnosti	Ishodi	Tko	Kada
<i>Donijeti strategiju na razini cijele Europske unije o borbi protiv nasilja nad ženama s ciljem, primjerice, potpunog uklanjanja ženskog genitalnog sakaćenja, koristeći sve primjerene instrumente, uključujući kazneno pravo, u granicama ovlasti EU-a, uz potporu europske kampanje za osvješćivanje javnosti o nasilju nad ženama.</i>			
	Donošenje strategije na razini cijele Europske unije za borbu protiv nasilja nad ženama, uključujući borbu protiv prakse ženskog genitalnog sakaćenja.	JUST	2011.
	Pokretanje javne kampanje o rodnom nasilju na razini cijele Europske unije.	JUST / COMM	2011.
	Podrška projektima i nevladinim udrugama u njihovim naporima za uklanjanje rodnog nasilja (DAPHNE,III,2007.-2013.).	JUST	2010. - 2013.
	Zakonodavstvo o pravima žrtve.	JUST	2010.
	Istraživanje mogućnosti potpunog uklanjanja ženskog genitalnog sakaćenja u EU, uključujući mogućnosti kaznenog zakonodavstva.	JUST	2010. - 2011.
	Razmjena informacija i najbolje prakse o aktivnostima država članica za borbu protiv iskorištavanja žena, nasilja nad ženama i zlorabe žena s invaliditetom putem Skupine na visokoj razini (HLG-a) za invaliditet.	EMPL G	2011.

<i>Azil</i>			
	Osiguravanje da zakonodavstvo EU-a vezano za azil uzima u obzir pitanja ravnopravnosti spolova; promicanje edukacije vezane za ravnopravnost spolova uz predstavljanje najbolje prakse u Europskom uredu za potporu azilu, kao i putem financiranja od strane Europskog fonda za izbjeglice.	HOME	2010. - 2015.
	Bavljenje rodnim pitanjima u sklopu izobrazbe pravosudnih dužnosnika	JUST	2010. - 2013.
Razmotriti rodna pitanja u zdravstvenim politikama			
	Izrada Izvješća o muškom zdravlju, nakon Izvješća o ženskom zdravlju iz 2010. godine.	SANCO ⁱⁱⁱⁱ	2011.
	Seminari za osvješćivanje o ženskom zdravlju	EMPL G	2010. - 2015.
	Promicanje procjene rodni i zdravstvenih učinaka politika i programa	SANCO	2010. - 2015.
	Prikupljanje, razmjena i širenje dobrih praksi vezanih za pojedine rodno specifične zdravstvene politike i prakse u državama članicama i kod drugih dionika.	SANCO	2010. - 2013.
	Promicanje uvođenja rodno osviještene politike u skladu sa Strategijom zdravstva Europske unije i inicijativama vezanim za područje zdravstva socijalne otvorene metode koordinacije (OMC) kao i s Priopćenjem o neravnopravnostima u zdravstvu, uglavnom u sklopu okvira kvalitete za socijalne i zdravstvene usluge, HIV/AIDS, duhan i rak.	SANCO	2010. - 2015.
	Preispitivanje tekućih aktivnosti na području aktivnog, zdravog i dostojanstvenog starenja, a ukoliko je to primjereno, predlaganje akcijskog plana za dodatne aktivnosti.	EMPL	2011.

4. DOSTOJANSTVO, INTEGRITET I KRAJ RODNOM NASILJU

	Uzimanje u obzir rodnih aspekata u budućoj Strategiji o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu Europske unije (2013 - 2020).	EMPL	2013.
	Uzimanje u obzir rodnih aspekata kod izrade zakonodavstva vezanog za ergonomiju i muskuloskeletalne poremećaje (WRMSD), kao i rad na pripremi mogućih izmjena Direktive 2004/37/EZ.	EMPL	2011.
	Uzimanje u obzir rodnih aspekata u pripremi mogućih izmjena Direktive 2004/37/EZ o kancerogenim i mutagenim tvarima.	EMPL	2010. - 2011.

PLAN PROVEDBE AKTIVNOSTI

5. Ravnopravnost spolova u vanjskom djelovanju

Ključne aktivnosti	Ishodi	Tko	Kada
Proces proširenja			
	Praćenje i podrška poštivanja Kopenhaških kriterija za pristupanje EU u području jednakog postupanja prema ženama i muškarcima te pomaganje zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj u prenošenju i provedbi zakonodavstva i nužnoj uspostavi prikladnih administrativnih i pravosudnih sustava.	ELARG ^{xxiv}	2010. - 2015.
	Praćenje uključivanja ravnopravnosti spolova i ženskih prava kao međusektorsku temu u financijskoj potpori Europske komisije zemljama kandidatkinjama i mogućim kandidatkinjama, na temelju Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA).	EMPL	2010. - 2013.
Politike vanjskih odnosa i razvoja			
	Nastavak doprinosa provedbi Smjernica Europske unije o nasilju nad ženama i djevojčicama i borbi protiv svih oblika njihove diskriminacije.	RELEX ^{xxv} / DEV ^{xxvi} / AIDCO ^{xxvii}	2010. - 2011.
	Nastavak doprinosa provedbi Sveobuhvatnog pristupa Europske unije provedbi Rezolucija 1325 i 1820 UN-a o ženama, miru i sigurnosti od strane EU-a. Osim toga, praćenje provedbe Sveobuhvatnog pristupa uz korištenje namjenskih pokazatelja te redovita priprema izvješća o napretku.		
	Nastavak uključivanja ženskih prava u misije i pomoć promatrača izbora u EU.		

PLAN PROVEDBE AKTIVNOSTI

	Daljnje poticanje zemalja partnera Europske dobrosusjedske politike na promicanje ravnopravnosti spolova kroz redoviti politički dijalog, razmjenu iskustava te kroz istraživanje mogućnosti za pomoć putem Instrumenta europskog susjedstva i partnerstva.	RELEX	2010. - 2015.
	Provedba Plana djelovanja za ravnopravnost spolova i osnaživanje žena u sklopu razvojne suradnje (2010.-2015.).	RELEX/ DEV/ AIDCO	2010. - 2015.
	Podrška politikama i političkom dijalogu sa zemljama partnerima vezano uz rod, uvođenje rodno osviježene politike i uz konkretne aktivnosti.	RELEX/ DEV/ AIDCO	2010. - 2015.
	Podrška organizacijama civilnog društva koje se bave pravima žena – natječaj za projekte s naglaskom na ekonomskom osnaživanju žena.	AIDCO/ DEV	2010. - 2015.
	Nastavak partnerstva s UN-om na unaprjeđivanju ravnopravnosti spolova u sklopu Milenijskih razvojnih ciljeva i poticanje djelotvornosti.	AIDCO/ DEV	2010. - 2015.
	<p>Praćenje i izvještavanje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovito izvještavanje o ravnopravnosti spolova u Godišnjem izvješću o razvoju i vanjskoj pomoći Europske unije; • Poboljšanje rodne analize u postojećim Izvješćima o praćenju rezultata; • Bolje korištenje Označivača politike ravnopravnosti spolova (Gender Policy Marker) i nastavak rada na rodno osjetljivim pokazateljima uspješnosti. 	AIDCO/ DEV	2010. - 2015.

	<p>Izgradnja rodnih sposobnosti stručnih službi koje su nadležne za razvojne programe Europske unije :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uvođenje rodno osviještene politike u postojeću metodološku izobrazbu i smjernice. • Nastavak razvoja programa za izobrazbu stručnih službi EU-a nadležnih za razvojne programe o rodniim pitanjima putem interneta. • Razvoj programa za izobrazbu o ravnopravnosti spolova u sklopu instrumenta Train4DEV. • Izrada Priručnika EU koji sadrži temeljno znanje o ravnopravnosti spolova i razvoju. • Jačanje sposobnosti osoba zaduženih za pitanja ravnopravnosti spolova (Gender Focal Persons) u delegacijama EU-a putem izobrazbe i razmjene informacija. 	AIDCO	2010. - 2015.
	Nastavak rada na rodnoj analizi i prikupljanju podataka razvrstanih prema spolu te rodno osjetljivih pokazatelja uspješnosti.	DEV/ AIDCO	2010. - 2015.
<i>Nastaviti uključivati rodnu perspektivu u humanitarnu pomoć EU-a.</i>			
	<p>Kod humanitarne pomoći uglavnom se radi o objašnjavanju i poticanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korištenja rodne analize i prikupljanja podataka razvrstanih prema spolu; • uključivanja rodniih pitanja u glavne sektore hmanitarne pomoći (zaštitu, sklonište, pomoć u hrani, zdravstvenu skrb, opskrbu vodom, sanitarnu pomoć i higijenu); 	ECHO^{xviii}	2011. - 2015.

PLAN PROVEDBE AKTIVNOSTI

	<ul style="list-style-type: none"> • razvoja i ugrađivanja određenih strategija radi sprječavanja i reakcije na rodno nasilje (uključujući seksualno iskorištavanje i zlostavljanje); • provedbe rodno-ciljanih aktivnosti ili projekata u relevantnim slučajevima (prema utvrđenim ulaznim i izlaznim strategijama); • izgradnje sposobnosti humanitarnih partnera za daljnju integraciju rodnih pitanja u njihove projekte, radi rješavanja rodnog nasilja (uključujući seksualno iskorištavanje i zlostavljanje) te radi razvijanja globalnih inicijativa i alata vezanih za rod i rodno nasilje, koji mogu biti od koristi humanitarnoj zajednici. 		
<p><i>Druge vanjske aktivnosti i suradnja s međunarodnim organizacijama</i></p>			
	<p>Analiza stanja žena u znanosti u regiji Mediterana (MED-a), uzevši u obzir razlike u kulturi i tradicijama te načine na koje partnerske mediteranske zemlje rješavaju to pitanje. Natječaj objavljen 2010. godine - ugovor 2011. - rezultati ne prije 2013. godine.</p>	<p>RTD</p>	<p>2013.</p>
	<p>Suradnja s UNESCO-m i razvijenim zemljama – SAD-om, Kanadom i Australijom – radi usvajanja saznanja o tome kako bolje provoditi rodno osviješteno upravljanje istraživanjem i osnažiti žene u znanosti.</p>	<p>RTD</p>	<p>2011. - 2013.</p>

5. RAVNOPRAVNOST SPOLOVA U VANJSKOM DJELOVANJU

PLAN PROVEDBE AKTIVNOSTI

6. Horizontalna pitanja

Ključne aktivnosti	Ishodi	Tko	Kada
<i>Pozabaviti se ulogom muškaraca kada se radi o pitanjima ravnopravnosti spolova; promicati dobre prakse vezane za rodne uloge kod mladih, u obrazovanju, kulturi i sportu.</i>			
	Proučavanje uloge muškaraca u odnosu na ravnopravnost spolova	EMPL G	2012.
<i>Rodne uloge kod mladih, u obrazovanju i sportu</i>			
	Priprema i prijedlog inicijative Mladost u pokretu te nove generacije obrazovnih programa EU-a 2014.-2020., u sklopu te inicijative.	EAC	2011.
	Izdavanje prijedloga za Preporuku Vijeća o ranom napuštanju škole, a koji bi se, između ostaloga, pozabavio pitanjem većeg omjera napuštanja škole među dječacima.	EAC	2010.
	Promicanje ravnopravnost spolova prema novom Programu Europske unije o sportu.	EAC	2010. - 2015.

Bolje upravljanje

Ključne aktivnosti	Ishodi	Tko	Kada
<i>Pratiti pravilnu provedbu zakona EU-a o jednakom postupanju s posebnim osvrtnom na Direktive 2004/113/EZ i 2006/54/EZ. Pratiti do koje se mjere rod uzima u obzir kod primjene direktiva koje zabranjuju diskriminaciju.</i>			
	Predstavljanje izvješća o Direktivi 2004/113/EZ s posebnim osvrtnom na prakse država članica u odnosu na korištenje spola kao jednoga od faktora kod izračuna premija i povlastica.	EMPL G	2011.
	U skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije vezanom za rodni identitet i rodnu diskriminaciju, Komisija će posebnu pozornost posvetiti ovom vidu sveukupnog praćenja provedbe mjerodavnih direktiva, a posebno pri izvještavanju o primjeni Direktive 2004/113/EZ kojom se primjenjuje načelo ravnopravnosti muškaraca i žena u mogućnosti dobivanja i nabave roba, odnosno pružanja usluga.	EMPL G	2011.
	Predstavljanje izvješća o primjeni Direktive 2006/54/EZ.	EMPL G	2012.
	Preispitivanje funkcioniranja Direktive 2006/54/EZ u skladu s njezinim člankom 32.	EMPL G	2013.
	Izvješće o provedbi Direktive 2000/43/EZ o primjeni načela ravnopravnosti osoba bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo, kao i Direktive 2000/78/EZ o uspostavi okvira za jednak tretman na području zapošljavanja i odabira zvanja, s posebnim osvrtnom na načine na koje su države članice postupale kod višestruke diskriminacije te provodile rodno osviještenu politiku prema posebnim odredbama ovih dviju direktiva, koje se bave tim pitanjima.	EMPL G	2012.

	Procjena učinka “predmeta Coleman” C-303/06 (diskriminacija na osnovu povezanosti sa žrtvom izravne diskriminacije) na provedbu Direktive 2000/78/EZ.	EMPL G	2010.
	Promicanje boljeg poznavanja rodne dimenzije u razvoju politika koje se tiču osoba s invaliditetom.	EMPL G	2010.
<i>Promicati punu primjenu Pekinške platforme za djelovanje (BPfA), uključujući razvoj i ažuriranje pokazatelja, uz podršku Europskog instituta za ravnopravnost spolova.</i>			
	Pružanje podrške državama članicama i trećim zemljama pri provedbi rodno osviještene politike i izradi rodnog proračuna.	EMPL	2010. - 2015.
	Izrada usporedivih podataka na razini EU o rodno mjerodavnim pitanjima i statičkih podataka podijeljenih prema spolu.		2010. - 2015.
	Izrada pokazatelja u ostalim kritičnim područjima BPfA (okoliš i mediji) u suradnji s državama članicama.	EMPL G/ INFSO/ ENV ^{xix}	2010. - 2015.
	Praćenje i redovito izvještavanje o situaciji u državama članicama i EU, uključujući i o dogovorenim zajedničkim pokazateljima i o BPfA, putem poboljšanog prikupljanja, objavljivanja i analize statističkih podataka s rodnom dimenzijom.	EMPL G	2011. - 2015.
	Osiguranje dostupnosti podataka podijeljenih prema spolu u zbirci podataka vezanih za statistiku invaliditeta u odnosu na zapošljavanje i sudjelovanje u društvu.	EMPL G	2010. - 2015.

<i>Predstaviti Godišnje izvješće o napretku na području ravnopravnosti spolova, posebno u područjima kojima se bavi ova strategija, koje prethodi godišnjem Dijalogu o ravnopravnosti spolova na visokoj razini između Parlamenta, Komisije, država članica i ključnih dionika.</i>			
	Jačanje suradnje na razini EU-a s ministrima nadležnim za ravnopravnost spolova, uz aktivno sudjelovanje HLG (Skupine na visokoj razini) u provođenju rodno osviještene politike i Trojnog predsjedništva u određivanju i provedbi politika ravnopravnosti spolova.	EMPL G	2010. - 2015.
	Suradnja sa socijalnim partnerima EU-a i civilnim društvom radi jačanja političkog dijaloga, posebno putem financiranja od strane EU-a i razmjene iskustava.	EMPL	2010. - 2015.
	Razmjena dobrih praksi o ključnim temama među državama članicama radi pružanja doprinosa bazi ideja i stručnih znanja, što će rezultirati boljom suradnjom.	EMPL G	2011. - 2015.
	Pokretanje istraživanja Eurobarometra o ravnopravnosti spolova u EU radi analize percepcije građana i razvojnih koraka poduzetih od 2009. godine.	EMPL G	2014.
<i>Poboljšati institucionalne mehanizme Europske komisije</i>			
	Pozivanje općih uprava (DG) na određivanje ciljeva ravnopravnosti spolova u godišnjem programskom ciklusu i programu rada Europske komisije.	SG/SVI	2010. - 2015.
	Ciljevi ravnopravnost spolova bili bi na prikladan način preneseni i u proračun EU-a. Informacije ("konkretni ciljevi" i "pokazatelji rezultata") bili bi, na prikladan način predstavljeni od strane službi Komisije u izjavama o aktivnostima kojima se opravdava komisijin prijedlog proračuna u skladu s trenutnom praksom.	SVI/ BUDG ^{xxx}	2010. - 2015.

	Opće uprave (DG) će u sklopu socijalnih učinaka svojih prijedloga, procijeniti učinak na ravnopravnost spolova te u sklopu svoje procjene vrednovati postignute rezultate.	SVI	2010. - 2015.
	Donijet će se nova Strategija jednakih mogućnosti za Europsku komisiju (2010.-2014.), koja će uključivati ciljeve za zastupanje žena na menadžerskim funkcijama i u kategoriji stalno zaposlenih službenika (AD).	HR	2010.
	Nekoliko puta godišnje provodit će se posebna izobrazba za službenike i službenice koji rade ne projektima, a uključeni su u upravljanje istraživanjima.	RTD	2010. - 2011.
	Redovito će se održavati posebna izobrazba za službenike i službenice koje se bave vanjskim politikama.	AIDCO	2010. - 2015.
	Nastava za osposobljavanje o provođenju rodno osviještene politike, tj o tome kako uključiti rodne aspekte u sva područja politika za koje je nadležna Komisija.	HR/EMPL	2010. - 2015.
	Promicanje ravnopravnosti spolova putem osvješćivanja/izobrazbe u sklopu Opće uprave za okoliš.	ENV	2010.

Aktivnosti predviđene u programu rada Europskog instituta za ravnopravnost spolova

Ključne aktivnosti	Ishodi	Tko	Kada
	Pružanje potpore razvoju i ažuriranju pokazatelja u kritičnim područjima Pekinške platforme za djelovanje (BPfA).	EIGE ^{xxx}	2011. - 2015.
	Osnivanje dokumentacijskog centra koji će biti dostupan javnosti s postojećim statističkim podacima i informacijama, modelima rada i pristupima provedbi rodno osviještene politike koje koriste različita tijela EU-a, države članice te lokalne, regionalne i međunarodne organizacije.	EIGE	2012.
	Pružanje potpore razvoju alata i metoda za provedbu rodno osviještene politike.	EIGE	2011. - 2015.
	Razvijanje indeksa ravnopravnosti spolova.	EIGE	2012.
	Uspostava virtualne Europske mreže za ravnopravnost spolova	EIGE	2012.

Praćenje i vrednovanje strategije te izvještavanje o njezinoj provedbi

Važno je da Komisija bude u stanju pokazati na koji način njezine aktivnosti doprinose napretku ravnopravnosti spolova na razini EU-a.

Svaka služba u Komisiji i dalje će biti odgovorna za promicanje ravnopravnosti spolova u području politike za koju je nadležna. Međuresorna skupina koja uključuje sve službe Komisije, čija je odgovornost da koordinira politike ravnopravnosti spolova na razini Komisije, predstavlja platformu za programiranje, praćenje i izvještavanje o aktivnostima Komisije koje se odnose na ravnopravnost spolova. Ona doprinosi i nastavku provođenja tih politika. Skupinu predvodi ravnatelj Tajništva za ravnopravnost između žena i muškaraca, djelovanje protiv diskriminacije i civilno društvo. Tajništvo se nalazi u jedinici "Ravnopravnost između žena i muškaraca" u Općoj upravi za zapošljavanje (DG EMPL).

S obzirom da će se promicanje ravnopravnosti spolova i uvođenje rodno osviještene politike provoditi u sklopu razvoja politika Komisije, praćenje ravnopravnosti spolova bit će uključeno u postojeće komisijine sustave programiranja.

Nastavit će se određivanje procesa praćenja i procjene postignutih rezultata prema podjeli odgovornosti.

Svaka opća uprava odgovorna je za izradu i provedbu promidžbe ravnopravnosti spolova u provedbi svojih aktivnosti. **Opće uprave će redovito pratiti aktivnosti** koje su poduzele u cilju provedbe strategije. Opće uprave će dostavljati **godišnja izvješća** tajništvu međuresorne skupine (s ažuriranim popisom koji se nalazi u prilogu strategije za jednakost između žena i muškaraca). Opće uprave su **odgovorne i za vrednovanje ishoda promidžbe ravnopravnosti spolova**. To će se vrednovanje provoditi u sklopu redovitih vrednovanja njihovih politika. Potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se poboljšalo uključivanje pitanja ravnopravnosti spolova u vrednovanje koje se provodi u različitim područjima politika. Od općih uprava će se zahtijevati i da izvještavaju tajništvo međuresorne skupine o vrednovanju promidžbe ravnopravnosti spolova u njihovim politikama, ovisno o njevoj dostupnosti.

PLAN PROVEDBE AKTIVNOSTI

Tajništvo međuresorne skupine će koordinirati godišnje praćenje i izvještavanje o provedenim aktivnostima. U Godišnjem izvješću o ravnopravnosti između žena i muškaraca koje se svake godine predstavlja radi godišnje političke rasprave uključit će pregled glavnih razvojnih koraka poduzetih u tom pravcu.

Predviđena je sveobuhvatnija revizija postignutog napretka 2013. godine te ažurirani popis aktivnosti koje treba provesti između 2013. i 2015. godine. Ta bi revizija trebala uključivati i glavne rezultate vrednovanja koje su opće uprave provele u odnosu na svoje politike.

Osim toga, 2015. godine predviđena je završna procjena postignuća i nedostataka u svim područjima politika, kao i procjena djelotvornosti strategije kao instrumenta za koordinaciju.

6. HORIZONTALNA PITANJA

PLAN PROVEDBE AKTIVNOSTI

7. Popis kratica

Abecedni popis kratica

AGRI	Opća uprava za poljoprivredu i regionalni razvoj
AIDCO	Ured za suradnju EuropeAid
BUDG	Opća uprava za proračun
COMM	Opća uprava za komunikacije
COMP	Opća uprava za tržišno natjecanje
DEV	Opća uprava za razvoj
EAC	Opća uprava za obrazovanje i kulturu
EAFRD	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
AGRI	Opća uprava za poljoprivredu i regionalni razvoj
AIDCO	Ured za suradnju EuropeAid
BUDG	Opća uprava za proračun
COMM	Opća uprava za komunikacije
COMP	Opća uprava za tržišno natjecanje
DEV	Opća uprava za razvoj
EAC	Opća uprava za obrazovanje i kulturu
EAFRD	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
ECHO	Opća uprava za humanitarnu pomoć
EFF	Europski fond za ribarstvo
EGF	Europski globalizacijski fond za prilagodbu
EIGE	Europski institut za ravnopravnost spolova
EMPL	Opća uprava za zapošljavanje
ENLARG	Opća uprava za proširenje

ENTR	Opća uprava za poduzetništvo i industriju
ENV	Opća uprava za okoliš
EPMF	Europski razvojni projekt mikrofinanciranja
ERDF	Europski fond za regionalni razvoj
ESF	Europski socijalni fond
ESTAT	Eurostat, Europska baza statističkih podataka
HOME	Opća uprava za unutarnje poslove
HR	Opća uprava za ljudske potencijale i sigurnost
INFSO	Opća uprava za informacijsko društvo i medije
JUST	Opća uprava za pravosuđe
MARE	Opća uprava za pomorstvo i ribarstvo
MARKT	Opća uprava za unutarnje tržište i usluge
REGIO	Glavna uprava za regionalnu politiku
RELEX	Opća uprava za vanjske odnose
RTD	Opća uprava za razvoj istraživanja i tehnologije
SANCO	Opća uprava za zdravlje i potrošače
SG	Glavno tajništvo Europske komisije

Kratice prema redosljedu navođenja

ⁱ EMPL	Opća uprava za zapošljavanje
ⁱⁱ EAC	Opća uprava za obrazovanje i kulturu
ⁱⁱⁱ MARE	Opća uprava za pomorstvo i ribarstvo
^{iv} ESF	Europski socijalni fond
^v EGF	Europski globalizacijski fond za prilagodbu
^{vi} EAFRD	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
^{vii} AGRI	Opća uprava za poljoprivredu i regionalni razvoj
^{viii} EFF	Europski fond za ribarstvo
^{ix} ENTR	Opća uprava za poduzetništvo i industriju
^x COMP	Opća uprava za tržišno natjecanje

xi	EPMF	Europski razvojni projekt mikrofinanciranja
xii	REGIO	Glavna uprava za regionalnu politiku
xiii	ERDF	Europski fond za regionalni razvoj
xiv	RTD	Opća uprava za razvoj istraživanja i tehnologije
xv	HOME	Opća uprava za unutarnje poslove
xvi	ESTAT	Eurostat, Europska baza statističkih podataka
xvii	INFSO	Opća uprava za informacijsko društvo i medije
xviii	MARKT	Opća uprava za unutarnje tržište i usluge
xix	SG	Glavno tajništvo Europske komisije
xx	COMM	Opća uprava za komunikacije
xxi	JUST	Opća uprava za pravosuđe
xxii	HR	Opća uprava za ljudske potencijale i sigurnost
xxiii	SANCO	Opća uprava za zdravlje i potrošače
xxiv	ENLARG	Opća uprava za proširenje
xxv	RELEX	Opća uprava za vanjske odnose
xxvi	DEV	Opća uprava za razvoj
xxvii	AIDCO	Ured za suradnju EuropeAid
xxviii	ECHO	Opća uprava za humanitarnu pomoć
xxix	ENV	Opća uprava za okoliš
xxx	BUDG	Opća uprava za proračun
xxxi	EIGE	Europski institut za ravnopravnost spolova

